

APOŠTOL

BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ

ČTVRTLETNÍK SPOLEČNOSTI KATOLICKÉHO APOŠTOLÁTU 2/2010

„Naslouchám
úderům jejich srdce,
kdy bude bít pro mě...”

(Den. 1728)

Drazí přátelé,

Benjamin Franklin řekl jednou zajímavá slova: „Hřích není škodlivý, protože je zakázaný, ale je zakázaný, protože je škodlivý.“

Mnozí svatí prosili Boha o milost poznat velikost a ničivé zlo a sílu hříchu. My všichni, kteří se na svých životních cestách snažíme následovat Pána Ježíše, máme také určitě tu zkušenost, o které psal svatý Pavel: proč nedělám to dobro, které chci dělat, ale to zlo, které nechci?

Uvědomujeme si, že realita hříchu je přítomná v životě každého člověka, nezáleží na tom, zda v existenci hříchu věří, nebo ne, hřích stejně působí a ovlivňuje životní cesty.

Proto také toto číslo věnujeme tomuto tématu ve smyslu slov „uvěřit v hřích“, abychom nepodlehli některým, nejen v naší době populárním názorům a životním filozofiím, které popírají existenci hříchu. Naopak, přejeme si, aby toto číslo nám všem pomohlo uznávat v pokorě, že hřích je nemoc, že jsme nemocní všichni a že všichni potřebujeme lékaře. Krista.

P. Wojciech Zubkiewicz SAC

APOŠTOL BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ

Časopis zaměřený na šíření úcty k Božímu milosrdenství

Vydává: Společnost katolického apoštolátu – pallotini SAC
Vychází čtyřikrát do roka

Adresa redakce: Jány 71, 592 32 Jány
tel.: 566 502 859, mob.: 774 521 531
e-mail: redakce@apostol.cz

Bankovní spojení: KB, č.ú.: 35-6219210237/0100

Redakce: šéfredaktor P. Mgr. Wojciech Zubkiewicz SAC,
MUDr. Markéta Knobová,
Mgr. Dora Švachová,
Bc. Robert Pecha

Fragmenty z Deníčku sv. Faustyna:
© Zgromadzienie MB Miłosierdzia,
Warszawa, Żytnia 3/9, Polsko

Foto: archiv ABM

Grafické zpracování: Josef Karhan

Cena: Není stanovena. Redakce a tisk se hradí z dobrovolných příspěvků na účet vydavatele (viz bankovní spojení).

Imprimatur: Církevní schválení
– Arcibiskupství pražské č.j. 7908/2005

Za teologický obsah odpovídá P. W. Zubkiewicz SAC
MKČR E 16 339 • ISSN: 1801-5840

Tisk: Tiskárna POLYGRAF, s.r.o.
511 01 Turnov, Modřičice 156

OBSAH

Úvodní slovo – Jan Graubner	3
Hřích jako srdce zavirované	5
Tajemství hříchu	7
Hřích jako nemoc	10
Člověk má ve svém srdci zákon vepsaný Bohem	13
Koloseum v myšlenkách	15
Rozhovor s P. Patrice Chocholským	18
Ukázka z knihy KNA	21
Poslání a spiritualita s. Faustyny	23
Korunka k Božímu milosrdenství	25
Budete mými svědky	26
Posvěcení varhan ve Slavkovicích	31
Kniha Milosrdenství – svědectví	32
Bohoslužby, poutě, kontakty	33
Informace • Literatura	34
Pozvánka na pěší pouť k BM	35

MONS. JAN GRAUBNER

ARCIBISKUP OLOMOUCKÝ

HŘÍCHU JE TŘEBA VYHLÁSIT NULOVOU TOLERANCÍ

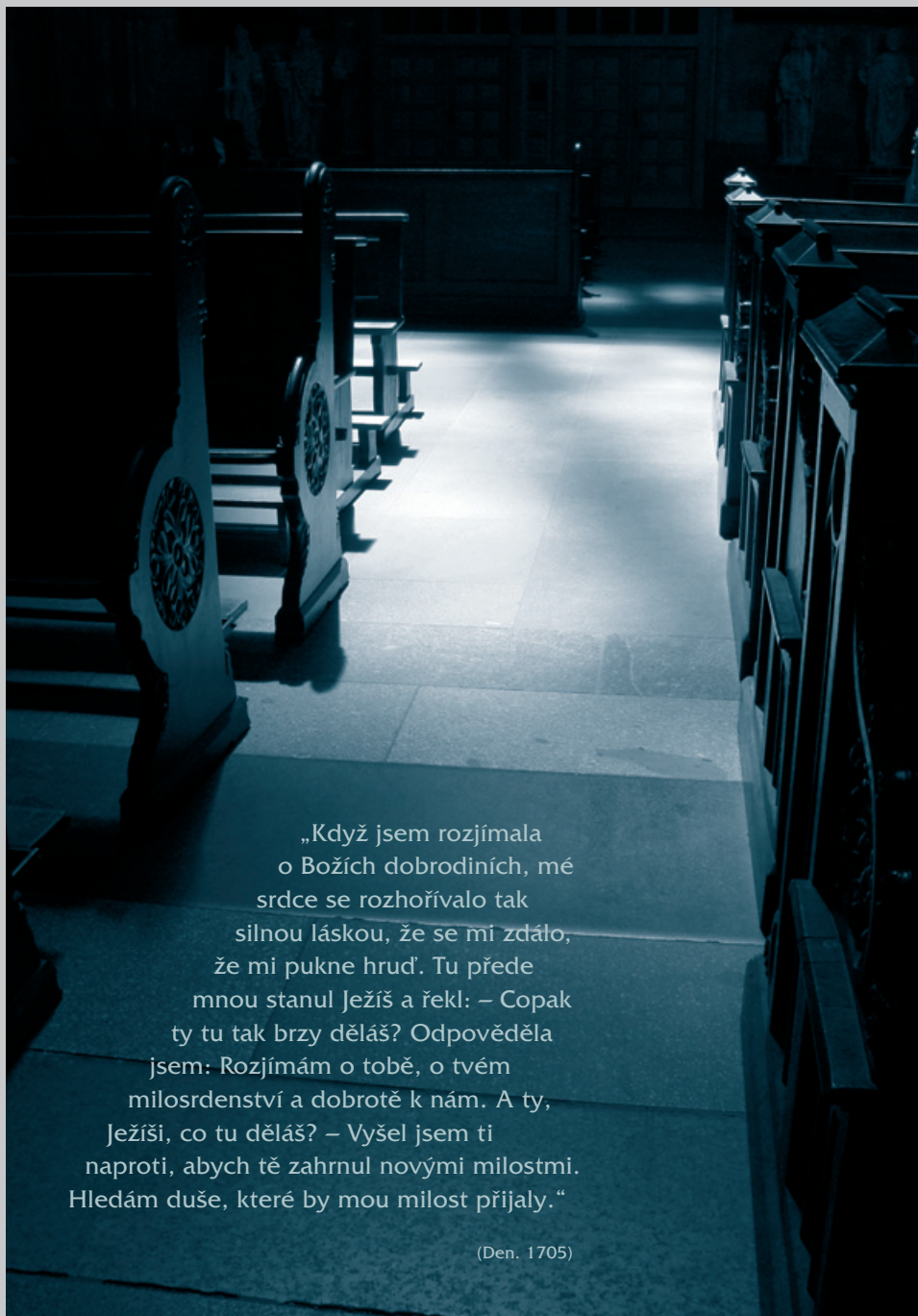
Kdysi mi vyprávěly děti, že nevěřící kamarádi se jim smějí kvůli tomu, že mají strach z hříchu. Oni si prý z hříchu nic nedělají. To jen kněží straší hříchem. Ptal jsem se jich: Když jste se učily jezdit na kole, chtěly jste padat s kola a polámat se? Ne. Chtěly jste se naučit dobře jezdit, a bez

bouraček. Proto jste dodržovaly nejen pravidla silničního provozu, ale respektovaly jste i přírodní zákony, jako třeba zákon zemské přitažlivosti. Přesto jste asi někdy spadly a odřely si koleno. Nepřestaly jste kvůli tomu jezdit, ale každé zranění jste aspoň očistily, abyste nedostaly infekci. Někdo si možná i zlomil nohu a musel do nemocnice.

Hřích je zraněním duše. Učíme se žít tak, abychom duši nezraňovali, nedělali jí bolest. Pokud se přece zraníme, je třeba každé zranění ošetřit. S vážným zraněním duše musíme jít za knězem, potřebujeme ošetření ve svátosti smíření. Ale i to malé je třeba ošetřit upřímnou lítostí, aby nás vnitřně nerozložila lhostejnost ke zlu. Jako je užitečné umět poskytnout první pomoc při zranění, tak je třeba se naučit rozlišovat těžké a lehké hříchy a správně raněnou duši ošetřit. Nechceme žít ve strachu z možného zranění. Chceme úspěšně zvládat životní překážky. Pro úspěšný závod je třeba znát nebezpečí hříchu a umět se mu vyhnout.

I když svět dospělých je složitější, princip duchovního života a boje s hříchem je stejný. Kristus nás osvobodil ke svobodě Božích dětí, učinil nás dědici Božího království. Abychom uměli žít v jeho svobodě a nenechali se o vše připravit vlastní slabostí či lstivostí Nepřítele, je třeba se naučit nazývat věci pravými jmény a správně rozlišovat. Když nechceme důsledek, nemůžeme chtít ani příčinu. Kéž bychom se nedali zahanbit upřímností a horlivostí dětí, které objevily krásu přátelství s Ježíšem.

✙ Jan Graubner

„Když jsem rozjímal
o Božích dobrodiních, mé
srdce se rozhořovalo tak
silnou láskou, že se mi zdálo,
že mi pukne hrud'. Tu přede
mnou stanul Ježíš a řekl: – Copak
ty tu tak brzy děláš? Odpověděla
jsem: Rozjímám o tobě, o tvém
milosrdenství a dobrotě k nám. A ty,
Ježíši, co tu děláš? – Vyšel jsem ti
naproti, abych tě zahrnul novými milostmi.
Hledám duše, které by mou milost přijaly.“

(Den. 1705)

ANGELO SCARANO, TH.D. S.S.L.

HŘÍCH JAKO SRDCE ZAVIROVANÉ

O americkém prezidentu Lincolnovi se vypráví tato anekdota. Po návratu z nedělní bohoslužby se ho manželka zeptala, o čem bylo kázání. Lincoln, zabraný do čtení novin, lakonicky odpověděl: „O hříchu.“ Manželka, nespokojená s tou strohou odpovědí, dále naléhala: „A co k tomu řekl kazatel?“ A Lincoln: „Byl proti.“

Tato úsměvná anekdota má „krásné nepřímé poučení“: zřejmě s Lincolnem a mnohými kazateli souhlasíme v tom, že „hřích je špatný“ (a jsme proti tomu)... ale bohužel tím to možná končí. Nejsme schopni říct, co to hřích vlastně je, jaké má podoby, proč je špatný. O hříchu se špatně mluví... i proto, že máme o tom nejrůznější představy, často povrchní a zkreslené.

Hřích? Zkusme udělat takovou anketu mezi lidmi nevěřícími: „Co je podle tebe hřích?“ Určitě zazní i takové odpovědi (na které jsem už narazil): „Hřích? Co to je?“, „To máte vy křesťané – já ne, já totiž nemám Desatero“, „Žádný nemám“, „Skoro žádný nemám – jen občas ulítne zlé slovo, občas nějaká lež, a to je tak všechno“, „Jaký hřích? Staráme se o rodinu, lidi kolem sebe...“ Vytanou na mysl slova Pia XII.: „Ztráta smyslu pro hřích charakterizuje lidi 20. století.“ A 21. století. Proč? Pokud ztrácím Boha, nemám Boha... nemám světlo... tak nevidím tmou. Všechno mi prostě splývá – všechno je v takové šedé zóně.

Ale přece jenom... my věřící nejsme na tom tak špatně, protože dokážeme hřích rozpoznat: máme Desatero, v lepším případě zkoumáme svůj život i podle zrcadla evangelia. Víme, co je špatné. Víme... doopravdy? Dánský myslitel Kierkegaard řekl,

že „náš mlhavý pojem hříchu je součástí našeho hříšného bytí“ (tj. naše oči jsou zakalené, a proto nevidíme správně samotnou temnotu). Například – velmi často považujeme za hřích jen to, co je vidět (slyšet): Do stanu vynadáno od manželky, že jsem udělal nechutnou večeři? Mám hřích – nesnažil jsem se. Špatnou známku ve škole? Mám hřích, protože jsem se neučil. Nebo z jiného soudku: Hypervýkonný člověk bude třeba vnímat jako základní chybu lenost. Ale takový nevidí, že pro množství práce naopak zanedbává rodinu, vztahy. Prostě jako hřích považujeme to, co je špatné jen v očích člověka, ať už našich nebo jiných (ne Božích).

Ve většině případů si asi velice dobře uvědomujeme, jak ten náš systém (tj. náš život na všech možných rovinách) funguje špatně. Vidíme selhávající systém, který se zadrhává, stává se pomalým. Náš systém občas nefunguje, zasekává se – podléháme lenosti, určité závislosti. Ale proč to tak je? „Kde udělali soudruzi z NDR chybu?“ Nebo spíš my sami...? Obrazně se dá říci, že ty vnější „chybné projevy“ (teologicky řečeno, „hříchy“, ty však mohou být i skryté, v srdci, jakožto chtěné špatné myšlenky) jsou způsobené „viry“. Podobně jako u zavirovaného počítače, který funguje „špatně“ nebo pomalu. V takovém počítači se musí najít

nejprve virus (identifikovat ho), pak ho samozřejmě odstranit.

A teď se dostáváme k nejdůležitější otázce: „Kde je ten virus v nás?“ Písmo zná tuto odpověď: virus sídlí v srdci kamenném, tvrdém (Ez 36,26). Výraz „srdce kamenné“ je však pro nás trochu zavádějící: tím Bible nemyslí „nedostatek citlivosti vůči druhým“, ale především nedostatek citlivosti vůči Bohu, jeho slovům... (proto ty následující verše 27-28: „Vložím vám do nitra svého Ducha a způsobím, abyste se řídili mými pravidly, dodržovali mé zákony a jednali podle nich... Budete mým lidem a já budu vaším Bohem.“). Prostě jedná se o vzpurnost vůči Bohu. Fakt, že se rozzlobím (nepřiměřeně) na děti (manžela a kolegu), to není především chyba „nahodilá a vnější“, ale projev tvrdého srdce, které nežije s Bohem. Srdce, které není proměněné. A takto bychom mohli pokračovat dále... a uvědomit si, proč ten náš život (systém) je pomalý, „chybový“: máme v sobě viry... Máme v sobě srdce „zavirované“, kamenné, „tvrdé před Bohem“. Lhostejné vůči Bohu („nechce slyšet a vidět“). Možná ne

tolik, ale částečně: jen někdy, třeba při určitých vypjatých situacích, nebo možná naopak ve chvílích pohody a relaxace (na dovolené – to pro někoho bývá i „dovolená od Boha“...).

Nestačí tedy rozpoznávat a „odstraňovat hříchy“ (tedy ty myšlenky a činy nedobré v Božích očích). Nestačí bojovat proti zlozvykům, zlobě, neochotě pomáhat druhým... Nestačí si říct: „Nebudu kouřit, zlobit, budu pomáhat.“ Nestačí... nový make-up! Budu se víc modlit, víc pomáhat, budu klidnější vůči dětem... to by byl jen nový make-up. Ale když smyjí tento make-up, tak je všechno při starém, stejné, možná je ještě nějaká vráska navíc. Je zapotřebí nechat odstranit staré kamenné srdce... a nechat si od Boha dát srdce z masa... bez virů... Je nutné odevzdávat Lékaři své nitro s viry nedůvěry, uzavřenosti, soběstačnosti, spoléhání na sebe, neochoty „si dát říct“, neochoty slyšet „Boží plány“, nedůvěry „se podřídit a nechat se vést“.

Jak si nechat transplantovat srdce? Třeba prostou a upřímnou prosbou (znovu a znovu opakovanou): „**Ježíši, proměň moje srdce podle srdce svého.**“

MICHELANGELO BUONARROTI • „HŘÍCH“ • Sixtinská kaple – detail fresky

TAJEMSTVÍ HŘÍCHU

Mnozí lidé ztratili v současnosti vědomí vlastní hříšnosti, protože nevěří v existenci Boha ani nevěří Bohu – to znamená nedůvěřují Bohu a podceňují dar Jeho moudrosti a lásky vyjádřený v Desateru. Tajemství hříchu není možné pochopit bez Boha. Bez Boha se totiž hřích stává jen znamením lidské slabosti a porušené přirozenosti nebo důsledkem neschopnosti ovládnout své city, emoce, touhy a potřeby či obrazem nedokonalých mezilidských vztahů.

PODSTATA HŘÍCHU

Učení církve vysvětluje, že hřích smrtelný nebo těžký je vědomá a dobrovolná neposlušnost, kterou člověk projevuje vůči Bohu pohrdáním jeho láskou třeba v okamžiku porušení Božího přikázání (Katechismus kat. církve, č. 1854–1861). Všechny druhy hříchů jsou spojené se sedmi hlavními hříchy: pýchou, lakomstvím, závistí, hněvem, smilstvem, nestřídmostí, leností nebo zahálčivostí.

Důsledkem těchto hříchů je ztráta posvěcující milosti, ctností víry, naděje a lásky, darů Ducha svatého a také nadpřirozených zásluh spojených s modlitbou a dobrými činy, odumírání duchovního organismu, otupělost intelektu a oslabení vůle, zotročení paměti a představitosti (které se pak

příčiní o návrat ke hříchu), výčitky svědomí, pronásledující pocit viny, riziko démonické posedlosti, nebezpečí věčného odsouzení jako důsledek přijetí a setrvání ve zlu.

HŘÍCHY PŘÍČINOU UTRPENÍ

Pokud prožíváme náš pozemský život v duchu opravdové víry, naděje a lásky, pak bychom se neměli obávat válek, teroristických atentátů, přírodních katastrof, rakoviny, ale především smrtelných hříchů, které jsou největším neštěstím, zdrojem bolesti a utrpení.

Smrtelné hříchy jsou základní příčinou všech vad, nedokonalostí, závislostí, duchovních nemocí, některých psychických nemocí, narušení mezilidských vztahů. Tyto hříchy se v konečném důsledku podílejí na

nejintenzivnější formě utrpení, které křesťan může zakusit na zemi. Tento druh utrpení se týká všech oblastí jeho života, ale není stavem, který by se nedal změnit, protože křesťan může být úspěšně uzdraven a hříšný stav zničen mocí posvěcující milosti, kterou nám Bůh uděluje ve svátosti smíření, pomazání nemocných a Eucharistii.

ZÁZRAČNÝ LÉK NA SRDCE

V současném světě zvítězila věda nad mnoha smrtelnými nemocemi těla, ale nemoci duše nadále ničí mnoho lidí. Zdraví člověka přece nespočívá jen ve zdraví těla, ale také duše. Současná medicína ukazuje v oblasti tzv. psychosomatických nemocí na souvislost mezi některými nemocemi těla a intenzivními, dlouhotrvajícími negativními psychickými stavy, ke kterým bez pochyby můžeme přičítat hříšné myšlenky, city, touhy nalézající své naplnění v konkrétních špatných skutcích a mezilidských vztazích. Hříchem narušená somaticko-psychická rovnováha má podstatný vliv na duchovní kondici člověka.

Před několika lety ve Spojených státech lékaři různých specializací (kardiologové, neurologové, psychiatři), psychologové a duchovní udělali všestranné, odborné vyšetření dvou skupin lidí. V první skupině byli lidé, kteří se pravidelně zpovídali, ve druhé byli lidé, kteří nikdy v životě nebyli u svátosti smíření. Osoby, které se zpovídaly, byly zdravější než ty, které své hříchy nevyznávaly. Byly v lepší kondici duchovní, morální, psychické a dokonce i fyzické.

NAŠE ZPOVĚĎ

Pokaždé, když přistupujeme ke svaté zpovědi odhalujíc v polotmě a tichu zpovědnice své rány zapříčiněné hříchy, zakoušíme v du-

chu víry, naděje a lásky setkání se zmrtvýchvstalým Kristem a společně se svatým Tomášem vyznáváme: „Pán můj a Bůh můj!“. Boží milost, kterou dostáváme, je zázračným lékem pro naše srdce, Božským lékem, který je po celý náš život v akci a který je zdarma, s rázítkem zpovědního tajemství. Jediná cena, kterou musíme zaplatit, je naše pokorné, lítostiplné přiznání k vlastní hříšnosti.

Bůh touží odpustit nám všechny naše hříchy a odpustit všechny naše hříchy kromě jednoho... toho, který nechceme (z důvodu strachu nebo proto, že se stydíme) vyznat. Dábel nechce, abychom se zpovídali upřímně a pokorně. V okamžiku pokušení satan zbavuje člověka schopnosti stydět se a mít strach ze hříchu. Při zpovědi se tyto skutečnosti u člověka projevují tak, že ten, kdo se zpovídá, nevyznává všechny své hříchy a odchází ze zpovědnice zbaven Božího odpuštění, bez smíření s Bohem, s církví a se sebou. Jeho zpověď byla svatokrádežná a neplatná.

BOŽÍ MILOSRDENSTVÍ JE ODPOVĚDÍ NA NAŠE HŘÍCHY

Ježíš Kristus, „božský kardiolog“, který touží po tom léčit naše srdce zraněné hříchy, nás očekává ve zpovědnici ve shodě s příslibem, který nám předala svatá sestra Faustyna: „Řekni duším, kde že mají hledat útěchy, to znamená v tribunále milosrdenství; tam jsou největší zázraky, které se neustále opakují. K získání tohoto zázraku není třeba podniknout dalekou pouť ani konat nějaké vnější obřady, nýbrž stačí s vírou přistoupit k nohám mého zástupce a vypovědět mu svou bídu, a zázrak Božího milosrdenství se plně projeví. Kdyby duše byla jako mrtvola v rozkladu a lidsky vzato by vzkříšení bylo nemožné a všechno by bylo ztracené, u Boha tomu tak není, zázrak Bo-

„...Má dcero, ber si milosti, kterými lidé pohrdají, ber, kolik dokážeš unést.“

(Den. 454)

žího milosrdenství křísí tuto duši zcela úplně. Neboží, kdo z toho zázraku Božího milosrdenství nečerpají; budete marně volat, ale bude už pozdě. (...) Řekni duším, že z tohoto zdroje milosrdenství duše čerpají milosti pouze nádobou důvěry. Bude-li jejich důvěra veliká, má štěrnost je bez hranic. Prameny mé milosti zaplavují pokorné duše. Pyšní jsou stále v chudobě a bídě, neboť moje milost se od nich odklání k duším pokorným.“ (Den. 1448, 1602).

MILOST BOŽÍ JE ZDROJEM PLNOSTI ŽIVOTA

Plnost pozemského života spočívá ve svobodě od smrtelných hříchů, v neustálém dosvědčování lásky k Bohu, bližnímu a k sobě samému životem ve stavu posvěcující milosti a procesem naplnění a proměňování Božstvím. Není tedy pravda, že to hříchy dávají chuť životu. Pokud mu nějakou dávají, pak je to chuť hořkosti, smutku a osamě-

losti. Hříchy jsou odlidšťováním života člověka, pokořují člověka a ničí štěstí světa. Veškeré zlo, které známe z dějin světa a církve a jež nás děsí také dnes, je plodem hříchů konkrétních lidí.

Jen díky Boží milosti získává život světa a lidí zase svou krásu a důstojnost. Milost posvěcující nás učí hledat Boha ve všech okolnostech života. Proniká a sjednocuje všechny sféry našeho života: tělesnou, psychickou, duchovní, morální a intelektuální. Milost nás skrze nezničitelnou moc Božského života, kterou v sobě skrývá, drží na cestách pozemského putování, ochraňuje před scestím existenciální prázdnoty, nesignifikanosti života a vzdáním se veškeré naděje. To právě díky Boží milosti se mohou naše obavy, nepokoje, utrpení, nemoci, závislosti, krize i naše práce, tvořivost a angažovanost ve službě veřejnosti stát místem setkání a modlitebního dialogu s Bohem.

HŘÍCH JAKO NEMOC

DŮSLEDKY HŘÍCHŮ
V MEZILIDSKÝCH VZTAZÍCH

Základním pojmem hříchu, jak jej definuje Katechismus, je skutečnost urážky Boží a přestoupení Božích přikázání. Pojem hříchu však má více rovin. Jedna z těchto rovin říká, že hřích je také nemoc.

Teologové nás učí, že člověk není jen služebníkem a dítětem Božím, které se musí vyvarovat toho, že provede nějaký skutek (hřích) neposlušnosti nebo urážky vůči svému Pánu a Otci. Člověk je také nemocným, který se snaží znovuzískat zdraví a vyhnout se všemu, co mu škodí. Kristus není pouze Spasitelem, který odpouští našeho hříchy a otevírá nám bránu nebe, ale je také lékařem, který nás léčí a uzdravuje tím, že nám stanovuje přesnou léčbu k odstranění nákazy a znovunabytí zdraví.

Která je ta kategorie hříchů jako nemocí? Ne každý hřích je vážnou nemocí. V tomto případě je to jen ojedinělé selhání. Ale hříchy, které zařazujeme do seznamu sedmi hlavních hříchů, nazýváme také neřesti. Neřesti jsou nemoci duše. Neřest je plodem stálého opakování. Neustálá neukáznenost v jídle vytváří návyk na nenasytost. Neustálé pomlouvání druhých a ospravedlňování sebe a pohrdání tím, kdo smýšlí jinak než já. Tím se ve mně závist a pýcha stávají návykem. Nekontrolovaný hněv a podrážděná reakce na každou situaci se stává automatickou reakcí. Tento návyk je pak neřestí. (Mohu se pohádat se svým otcem, v hněvu ho urazit, ale když se stejně hněvám

na sebe a nebo se rozhněvám na lavičku, co mi stojí v cestě v parku, to je nezvládnutý hněv. Zde je pak hřích jako nemoc.)

Od těchto skutečností se pak odvíjí další rovina našich hříchů. Jedná se o praktické důsledky hříchů v mezilidských vztazích. Těžké hříchy mají devastující účinky nejen na samotného hříšníka, ale působí destruktivně také ve společenství. Hřích narušuje nebo přetrhává bratrské společenství. A jsou také hříchy, které působí devastujícím účinkem na stvoření. Při letmém pohledu do světa kolem nás všude vnímáme působení zla a hříchu. A to nejbolestnější bývá právě v mezilidských vztazích. Veliká

zranění, někdy s tak vážnými důsledky, že jejich uzdravení bývá dlouhý proces. A zkušenost nás učí, že není někdy v lidské moci narovnat to, co bylo těžce poničeno.

A zde je jediným lékařem nemocí všech hříchů náš Spasitel Ježíš Kristus. Katechismus nás učí o tomto Ježíšově poslání takto: „*Během své veřejné činnosti Ježíš nejen odpouštěl hříchy, nýbrž ukázal i účinek tohoto odpuštění: hříšníky, jimž bylo odpuštěno, znovu začlenil do společenství Božího lidu, od něhož je hřích vzdálil nebo dokonce z něho vyloučil. Jasně to dokazuje skutečnost, že Ježíš připouští hříšníky ke svému stolu; dokonce sám sedí u jejich stolu. Toto gesto vyjadřuje*

ohromujícím způsobem Boží odpuštění a zároveň návrat do lůna Božího lidu.“ (čl. 1443)

Bude na místě, když si nyní důrazně podtrhneme, že všechno vyrůstá z Boží lásky a z Božího nekonečného milosrdenství. Aby obnova a uzdravení všech vztahů bylo účinné, musí všechno projít centrálním bodem. A tím je vždycky usmíření s Bohem. Že tomu tak skutečně je, vyjádřil skvělým způsobem papež Jan Pavel II. ve své Apoštolské exhortaci: „*Je však nutno dodat, že takové usmíření s Bohem má podobně za následek jiná usmíření, která léčí stejné množství rozkolů působených hříchem; kající, jemuž se dostává odpuštění, se usmíruje se sebou samým v nehlubším nitru svého bytí, kde opět získává svou vnitřní pravdu; usmíruje se s bratry, které nějak urazil a zranil; usmíruje se s církví; usmíruje se s veškerým tvorstvem.*“ (Roconciliatio et paenitentia 31.)

Nakonec nesmíme přehlédnout to nejdůležitější. Jak se toto Kristovo dílo uskutečňuje a kdo jej skutečně koná. Odpověď je: Duch svatý. Církev nás učí, že od Velikonoc je to Duch svatý, který usvědčuje „svět ze hříchu“, totiž z toho, že svět neuvěřil v toho, kterého poslal Otec. Ale tentýž Duch, který odhaluje hřích, je Utěšitel, jenž dává lidskému srdci milost lítosti a obrácení.

Je to skutečně Duch svatý, který v srdci věřícího člověka vzbuzuje poznání hříchu. Usvědčuje ho z hříchu. (Uvědomme si, kolik lidí ve světě odmítá hřích, odmítají uznat zlo jako hřích, nevěří v hřích. Považují prožívání neřestí jako správnou přirozenost člověka.) Zde přichází Duch, který usvědčuje hříšníka, vede ho k přijetí spásy. Vzbuzuje v jeho srdci milost lítosti a také milost obrácení. Je to jeho dílo i v okamžiku přijetí svátosti smíření. Výslovně je jmenován v rozhřešovací formulí. Buďme proto otevření Duchu svatému a nezarmucujme ho.

P. ICLic. Mgr Jan Daněk ■

„Dcero, přistupuješ-li ke svaté zpovědi, k tomuto zdroji mého milosrdenství, vždy na tvou duši stékají moje krev a voda, které vytryskly z mého Srdce a zušlechťují tvou duši. Vždy, když přicházíš ke svaté zpovědi, celá se ponoř do mého milosrdenství s velikou důvěrou, abych na tvou duši mohl vylít hojnost své milosti. Když se přicházíš vyzpovídat, buď si vědoma, že to já sám na tebe čekám ve zpovědnici. Zahaluji svou přítomnost osobou kněze, ale sám působím v duši. Zde se setkává ubohost duše s Bohem milosrdenství. Řekni duším, že z tohoto zdroje milosrdenství duše čerpají milosti pouze nádobou důvěry. Bude-li jejich důvěra veliká, má štědrost je bez hranic. Prameny mé milosti zaplavují pokorné duše. Pyšní jsou stále v chudobě a bídě, neboť moje milost se od nich odklání k duším pokorným.“

(Den. 1602)

ČLOVĚK MÁ VE SVÉM SRDCI ZÁKON VEPSANÝ BOHEM

Hřích. Slovo, které neradi používáme. Mnozí křesťané v západní Evropě už ho také ani nechtějí slyšet. Navzdory tomu, že Písmo svaté tolik o hříchu mluví, považují ho někteří lidé za něco zastaralého, neaktuálního, o čem nemá

**JE TO NĚCO, ZA CO SE
STYDÍME, CO V POD-
STATĚ NEMÁME RÁDI,
ČEHO ČASTO VELMI
LITUJEME, A PŘESTO
TO POŘÁD PÁCHÁME.**

cenu se bavit. Určitě mnozí by se postavili i na odpor proti první větě tohoto článku, poněvadž si myslí, že hřích je něco „vzácného“, co člověk páchá velmi zřídka, nikoliv mnohokrát za den. Pro mnoho lidí se seznam možných lidských hříchů omezuje skoro na vraždu, cizoložství a krádež věci o velké hodnotě. Pro tak smýšlející lidi je hřích poněkud totožný s trestným činem postihovaným zákonem. V mnoha případech je tomu tak (třeba vražda, loupež a krádež jsou zároveň trestné činy a zároveň hřích), ale ne vždy: např. ve většině zemí tohoto světa potrat není trestný, s výjimkou islámských zemí cizoložství také není trestáno státními zákony, a přece jsou to hříchy. Boží zjevení o tom velmi zřetelně mluví. Naopak někdy to, co je státními zákony trestáno a zakazováno, je ctností, správným způsobem jednání. Střední a starší česká generace má v tom bohaté a smutné zkušenosti z dob totality. Hřešit můžeme i myšlenkami, jako např. nenávisť a žádosťivostí, a na tu oblast se zákony států nevztahují, je to nepostižitelné.

Podívejme se teď do Písma svatého, kde píše sv. Jan: „A toto je zvěst, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji oznamujeme: že Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy. Říkáme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme ve tmě, lžeme a nečiníme pravdu. Jestli-

že však chodíme v světle, jako on je v světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očisťuje od každého hříchu. Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže vyznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očisťuje nás od každé nepravosti. Říkáme-li, že jsme nezhřešili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není.“ (1 Jan 1,5-10) Kdo tedy tvrdí, že není hříšník, lže. A co svatí – mohl by někdo právem namítnout – oni hřešili také? Ano, ale velmi málo, konali pokání za své zlé skutky a navíc hodně se modlili a plnili nesčetné skutky milosrdenství, aby spáchané zlo napravili. Jediný člověk, o kterém církev tvrdí, že nikdy nespáchal i toho sebemenšího hříchu, je Panna Maria.

V Novém Zákoně najdeme četné „seznamy hříchů“. Např. Gal 5,19 – 21: „Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci. Řekl jsem už dříve a říkám znovu, že ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím.“ (Podobné seznamy: Řím 1,28 – 32; 1Kor 6,9n; Ef 5,3 – 5; Kol 3,5 – 8; 1Tim 1,9n; 2Tim 3,2 – 5). Mezi hříchy je jeden základní rozdíl – jsou lehké a těžké (smrtné). Hřích lehký je vědomé a dobrovolné jednání člověka proti Boží vůli v málo důležité věci. Má podobu skutků, slov, myšlenek a opomenutí (pokud člověk může snadno a bez rizika udělat něco dobrého, ale neudělá

to, také hřeší). Totéž platí pro hřích těžký s jedním rozdílem, že se tady jedná o důležitou záležitost. Hřích lehký poškozujeme, omezuje v člověku působení milosti posvěcující, hřích těžký člověka od té milosti posvěcující úplně odřezává a kdo zemře v takovém stavu, dostává se bohužel do pekla (odtud je jeho označení jako „smrtný“, poněvadž ničí život věčný). Hřích lehký je zahlazený lítostí a zničený svatým přijímáním, ze hříchu těžkého je nezbytně nutné se vyzpovídat nebo cítit dokonalou lítost. Ve většině případů nemá dospělý a soudný člověk větší potíže, aby sám posoudil, zda to, co udělal, je dobré, nebo zlé, navíc zda se jedná o hřích těžký, nebo lehký. Existuje ovšem spousta případů, které tak jednoznačné nejsou, a to, co podle někoho je už hříchem, někdo jiný bude považovat za věc docela přijatelnou. Za stejných okolností se můžou dva lidé také lišit v posudku, zda se jedná o hřích těžký, anebo lehký. Jako příklad můžeme vzít jízdu bez platné jízdenky: část lidí to považuje za jakýsi tolerovatelný „sport“ a nevidí v tom nic zlého, jiní lidé zase považují takové konání za hřích, za určitou podobu krádeže. Nebo ještě záladnější otázka: od kolika korun je krádež hříchem těžkým? Jedna ukradená koruna – hřích lehký; tisíc korun – hřích těžký. Ale kde je hranice? Tu každý člověk musí cítit sám, musí poslouchat své svědomí. Jistě jsou i lidé, kteří by řekli, že už krádež jedné koruny je hřích těžký. Mají totiž citlivější svědomí. Jeho fungování tak popisuje II. vatikánský sněm: „V hlubinách svědomí odhaluje člověk zákon, který si sám neukládá, ale který musí poslouchat. Jeho hlas ho stále vybízí, aby miloval a konal dobro a vyhýbal se zlu, a když je třeba, promlouvá k sluchu jeho srdce: toto dělej, tamto nedělej. Neboť člověk má ve svém srdci zákon vepsaný Bohem; v poslušnosti vůči němu spočívá jeho důstojnost a podle něho bude souzen. Svědomí je nejtajnější střed a sva-

tyň člověka; v ní je sám s Bohem, jehož hlasu zaznívá v nitru“ (Gaudium et spes 16).

Je nutno naslouchat onomu tajemnému hlasu, ovšem tak jako nespátříme svůj oblíbenější odrážející se ve vodě, pokud se voda neuklidní a nezmizí vlny, tak často neuslyšíme onen hlas, pokud v naší duši nebude klid. Proto je nesmírně důležitou záležitostí každodenní večerní zpytování svědomí. Jak to probíhá? Člověk si v klidu poklekne nebo i sedne, krátce se soustředí, uklidní myšlenky, pronese krátkou ale vřelou modlitbu ke sv. Duchu a pak projde v myšlenkách celý minulý den, aby zjistil, co a jak provedl. Samozřejmě nezbytné je posouzení svého života ve srovnání s měřítkem Kristova života, s Desaterem přikázání. Díky tomu si člověk zjistí, jaká je bilance tohoto dne, a co důležitější, odhalí možná, jaké city a motivy ho k nějakému rozhodnutí pohnuly, možná změnu své hodnocení minulých událostí, přijde na to, že tehdejší, okamžité hodnocení situace nebylo správné. Pak je nutné poděkovat Bohu za dobrá vnuknutí a skutky, které jsme s jeho pomocí konali, poprosit za odpuštění provinění a hříchů, pronést krátkou modlitbu. Pochopitelně tohle velmi stručné a schematické načrtnutí onoho zpytování svědomí je jen schematickou pomůckou, spíše výzvou k tomu, aby křesťané podstoupili námahu pravidelného zkoumání své duše. Pokud si někdo troufne a začne zpytování svědomí provádět poctivě a důsledně každý večer, po nějaké době – možná, že až delší – zjistí, jak velkým požehnáním tato praxe pro něj je. Každovečerní uvědomování si nesmírného Božího milosrdenství je pro každého z nás potěšením a radostí. Zároveň se svědomí stává jemnějším, vnímá rychleji různé city a pohnutky jak k dobrému, tak ke zlému, odhaluje určitá typická schémata jednání, která vedou k pokušení a hříchu, nebo naopak k ctnosti a dobrým skutkům. To vše

samozřejmě velmi pomáhá v odstraňování našich neřestí a slabostí. Když se zpytování svědomí provádí poctivě, nejen povrchně a rutinně, přijde člověk vedený Boží milostí i na hlubší příčiny svého jednání a odhalí, že kořenem jeho různých špatných skutků je nějaká jedna hlavní neřest: hněv, pýcha, je-

„....Ano, snazší je pro mě dát duši hodně než málo, ale každé obrácení hříšné duše vyžaduje obět.“

(Den. 961)

šitnost, závist apod. Pak je práce nad odstraněním této neřesti ještě snadnější. Základem uzdravení je však ta správná diagnóza.

O svědomí učí Katechismus katolické církve hlavně v článkách 1776 až 1802, a o hříchu v článkách 1846 až 1876.

Dr. Bogdan Pelc, Vídeň ■

KOLOSEUM V MYŠLENKÁCH

Už moudrý Sirachovec (2,1) napomíná: *Synu, přicházíš-li sloužit Hospodinu, připrav svou duši na pokušení. Drž na uzdě své srdce a buď vytrvalý.* Naše denní zkušenost vyžaduje, nejen pro přípravu na svátost smíření, abychom měli jasno o smyslu a zdrojích pokušení a o jeho průběhu a vyústění. V listu sv. Jakuba (1,13) čteme: *Když je někdo pokoušen, ať neříká: 'To mě pokouší Bůh.'* Neboť on pouze zkouší naši odolnost a mravní pevnost vůči vnitřním i vnějším podnětům. Uvědomme si, že hlavním zdrojem pokušení je naše povaha. V důsledku dědičného hříchu je každý výtvar lidského srdce od mládí zlý (Gn 8,21). Pokouší nás ovšem i naše okolí: *Vždyť všechno, co je ve světě: žádost těla, žádost očí a honosný způsob života, není z Otce, ale ze světa* (1 Jan 2,16). A pak se hlásí o slovo i ďábel, který se velmi rád spojuje se světem i s naší náklonností ke zlému. Nepůsobí ovšem na vůli přímo, ale nepřímo, když představí představivosti špatné obrazy a podporuje růst vášní. Sváděl ostatně ke hříchu už první lidi (Gn 3,1), trpitele Joba (Job 1,12), Ananiáše a Safíru (Sk 5,3) a ve své drzosti dokonce žádal, aby směl protřítbit jako pšeničnici i apoštoly (Lk 22,31). Pro povzbuzení si ocitujme sv. Augustina, který z vlastní zkušenosti uvádí, že ďábel je od doby Kristova

vítězství přivázán na řetězu; může pouze štek, ale kousne jen ty, kdo se k němu dobrovolně přiblíží. Origenes v pojednání o modlitbě píše: *Bůh nechce člověka nutit k dobru: chce svobodné bytosti... Pokušení je k něčemu užitečné. Nikdo kromě Boha neví, co naše duše od Boha dostala; dokonce ani my si to neuvědomujeme. Pokušení to však odhaluje, aby nás učilo poznávat se, a tak na vlastní oči objevit svou ubohost, a aby nás přinutilo děkovat za všechno dobré, co nám pokušení odhalilo.*

Musíme ovšem dobře odlišovat vlastní pokušení od hříchu. Připomeňme si slova z listu sv. Jakuba (1,14): *Když je člověk pokoušen, vábí ho a svádí jeho vlastní žádostivost. Ta žádostivost pak počne a porodí*

hřích, a když je hřích spáchán, porodí smrt. Pokud tedy naše vůle vědomě a svobodně nesouhlasí, nehřešíme! Pokušení se snaží ovlivnit nejprve naše myšlenky a představy, a pak probudit žádostivost. Z našeho nitra nebo zvenčí vstupují do našeho vědomí obrazy a podněty často velmi živé, naléhavé a tvrdošíjné, které povzbuzují žádostivost. V mysli tím vzniká příjemná náklonnost k lákavým, zakázaným předmětům a pocitům. Člověk v nich může nalézt zalíbení a podlehnout.

Jak to hodnotí katolická morální nauka? Učí, že pokušení, jakkoli naléhavá a dotěrná, se stávají hříchem až tehdy, když s nimi naše vůle souhlasí a zabývá se jimi. Abychom tento proces správně ohodnotili, rozlišujeme mezi částečným a úplným souhlasem. Vůle může několik okamžiků váhat, nechce Boha urazit, ale zároveň by zakázané ovoce docela ráda ochutnala, a tak odporuje jen částečně. V tom případě jde pouze o nedokonalý souhlas, který nepůsobí dokonatý hřích. Ale

když někdo se zlem zcela a vědomě souhlasí, pak do hříchu zcela jistě upadá. Pak záleží na tom, zda jde o věc důležitou – pak se jedná o těžký hřích. U méně důležitých věcí hřešíme lehce. Zde nám sv. František Saleský radí toto: *Nejlepší je se o ně (tj. o nezávažné věci) nestarat. Přehlédni proto tyto slabé útoky tvého nepřitele a nezabývej se jimi víc než komáry, které necháváš kolem sebe volně poletovat.* Je dobré připomenout, že lehké

hříchy mohou být odpuštěny i mimo svátost smíření např. mší svatou, přijímáním eucharistie, ostatními svátostmi, svátostinami, modlitbou, dokonalou nebo nedokonalou lítostí, kajícími úkony, posty a dobrými skutky lásky. Odpuštění lehkých hříchů ve

svátosti smíření je však nejjistější a neúčinnější. Pokud jde o těžké hříchy, už Tridentický koncil zdůraznil povinnost je vyznat kvůli duchovní smrti, do které takové činy uvádějí. Cílem je svátostná obnova života s Bohem, která byla hříchem přerušena. A papež Pius XII. doporučoval svátost smíření jako prostředek, který umožňuje sebepoznání, vede k pokoře, posiluje mravní ctnosti, očisťuje svědomí, posiluje vůli a překonává nedbalost a vlažnost. Usnadňuje také duchovní vedení a rozmnožuje tolik potřebnou milost.

Sám Ježíš nás učí, jak se máme v pokušení chovat: *Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení (Mt 26,41).* Jistě víme, co znamená bdít: nesouhlasit se zlou představou, ale vši silou proti ní bojovat. Nevychledávat hříšné podněty, ale pomocí vůle se jim vyhýbat. A vytěsnit je z mysli tím, že vědomě pěstujeme pozitivní, tj. kladné, čisté a pravdivé myšlení, jak nám to ostatně doporučuje i současná psychologie. V mod-

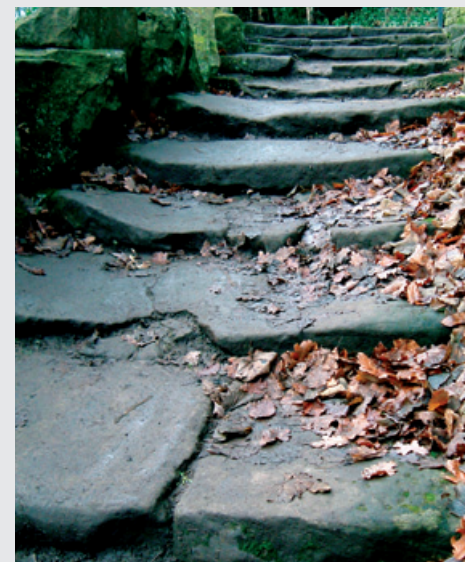
Když se v důvěře
chytíme Boží ruky,
vítězíme nad ďáblem.
Když ale proti němu
bojujeme sami,
budeme poraženi.

sv. Augustin

litbě prosíme všemohoucího Boha o pomoc, vzýváme i Pannu Marii a svého strážného anděla. Když takto postupujeme, pomůže nám dobrý Bůh tam, kde naše síly nestačí. Neboť *Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít, a sílu, jak ji snášet. (1 Kor 10,13)*

Znalost nás samých nás vede k přesvědčení, že všechna pokušení můžeme překonat jen s pomocí Boží milosti. Proto se s důvěrou utíkejme k Bohu, jako dítě, které hledá v nebezpečí pomoc u své matky. *Když se v důvěře chytíme Boží ruky, vítězíme nad ďáblem. Když ale proti němu bojujeme sami, budeme poraženi,* píše sv. Augustin. Vzávějme proto v nouzi i svatá jména Ježíše a Marie. Podle sv. Jana Zlatoústého vyvolávají tato jména v pekle přímo zděšení. Vždyť Kristus a Panna Maria rozdrtili pekelnému hadovi hlavu. Udělejme znamení kříže, je to symbol vítězství. Vnějšími pomocníky jsou i svěcená voda a růženec. Ve zvláště těžkých, dlouhotrvajících pokušeních volejme s Petrem, který ve vodách jezera téměř utonul: *Pane, zachraň mě, abych nezahynul! (Mt 8,25)* Znalec Písma sv. Jeroným varuje, že kdo v pokušení ihned neodporuje, je už z poloviny poražen.

Náš katechismus nám připomíná: *Nevejít do pokušení, to zahrnuje rozhodnutí srdce: Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce... Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům (Mt 6,21.24). Protože Duch je naším životem, podle Ducha také jednejme! (Gal 5,25)* V tomto „souhlasu“ daném Duchu svatému nám Otec dává sílu. A katechismus pokračuje: *Bdělost je „ochrana srdce“ a Ježíš prosí Otce, aby nás zachoval v jeho jménu. Duch svatý se snaží tuto bdělost v nás stále probouzet. (KKC 2848n)* V úsilí o opravdový pokrok v duchovním životě a o překonání nejružnějších pokušení nejsme tedy sami. Znovu si připomeňme, že se učíme bděle a pozorně rozlišovat mezi vlastním po-

kušením a hříchem. Není to tak složité, jak by se na první pohled zdálo, i když zpovědní praxe některých věřících směřuje ke své škodě jednotlivé etapy, jak jsme si je popsali, tedy pokušitelskou fází a plný, vědomý souhlas. I zde pomůže bdělost a třeba nahlédnutí do katechismu nebo do některé dobré příručky, abychom si zbytečně nezatěžovali svědomí a žili ve vnitřním pokoji, který náš Pán podle svého slibu dává těm, kdo ho opravdu milují a snaží se žít podle Božích přikázání. Nedieme se proto ani si nestěžujeme, že se ocitáme v pokušeních: mohou být dokonce znamením zvláštní Boží lásky. *Těm, kdo milují Boha, prospívá všechno k dobrému,* píše apoštol Pavel, a my můžeme dodat: také pokušení, kterým jsme vystaveni. A v 1. kapitole Jakubova listu (1,2nn) na toto téma čteme: *Velmi se z toho radujte, moji bratři, když se octnete ve všelijakých zkouškách. Víte, že zkouška vaší víry vede k vytrvalosti. S vytrvalostí ať je spojeno dílo dokonalé, abyste byli dokonalí, nic vám nescházelo a v ničem abyste nezůstávali pozadu. AMEN – STAŇ SE!*

P. Miloslav Fiala OPraem. ■

MILOSRDENSTVÍ JE BUDOUNOSTÍ SVĚTA

ROZHOVOR

S P. PATRICE CHOCHOLSKÝM,
SVĚTOVÝM KOORDINÁTOREM
KONGRESŮ BOŽÍHO
MILOSRDENSTVÍ

Foto: Robert Pecha

❖ V roce 2008 se z iniciativy kardinála Schönborna konal v Římě první kongres Božího milosrdenství. Byl jste u začátků myšlenky kongresů. Jak tato myšlenka vznikla a jaký je její hlavní cíl?

Myšlenka, a možná že lepší by bylo říct volání po těchto kongresech, souvisí s Janem Pavlem II. a jeho pobytem v Krakově v roce 2002. Právě tehdy nejen církev, ale také celý svět vzýval Boží milosrdenství. Mše svatá, která se tehdy konala v Krakově, se mimo jiné zúčastnili také kardinál Schönborn a kardinál Barbarin (tehdy ještě jako arcibiskup Lyonu). Žádný z nich nebyl nějak zvlášť angažován v účtu k Božímu milosrdenství, ale když kardinál Barbarin slyšel slova svatého otce, uvědomil si, že je to záležitost velice podstatná a naléhavá. Slova papeže se dotkla jeho srdce. Společně s kardinálem Schönbornem se shodli, že je to teprve volání – oficiální a velice důležité. Na toto volání můžeme v prostoru naší svobody odpovědět „ano“, nebo „ne“ – ale odpovědět je třeba. Toto volání směřuje k celé církvi. A právě proto, aby na ně všeobecná církev mohla odpovědět, vznikla myšlenka světových kongresů vznikajících ve spolu-

práci s biskupskými konferencemi jednotlivých zemí.

❖ Tato myšlenka předpokládá, že každé tři až čtyři roky se konají světové kongresy Božího milosrdenství a mezi nimi kongresy na jednotlivých kontinentech a v jednotlivých zemích. Je to proto, aby se Boží milosrdenství odrazilo v různých úrovních života církve. V současné době se blížíme ke druhému světovému kongresu, který se bude konat v roce 2011 v Krakově. Co se už podařilo udělat jako odpověď na to volání, o kterém jste mluvil?

Odpovídajíc na toto volání se skrze kongresy dělíme o Boží milosrdenství se všemi lidmi, s celým světem. Nejen s křesťany, ale také s těmi, kteří nevyznávají žádné náboženství nebo vyznávají jiné náboženství. Na-

vazuje to přece na to, co Pán Ježíš řekl sestře Faustyně, aby hlásala Boží milosrdenství celému světu. Je to dobře vidět po celém světě, kde se konají kongresy. Takovým příkladem může být Asie, kde jsou křesťané v menšině. Tam je právě vidět přesvědčení, které sdílejí také nekřesťané, že postoj milosrdenství je budoucností světa. Je to jediná možnost, jak mohou ve světě, který se neustále globalizuje, lidé vzájemně žít a rozvíjet se. Milosrdenství je tedy jakýmsi paradigmatem světa, ve kterém probíhá proces globalizace. Je to velice hluboké vědomí.

❖ Může se v tomto kontextu stát milosrdenství celosvětovým pramenem dobře chápané tolerance a spolužití lidí?

Ano. Určitě ano. V Asii a v Americe (Severní také, ale především v Jižní) roste účta k Božímu milosrdenství velice rychle. A přitom lze spatřit zajímavou věc: mnozí lidé – s mnohými jsem se setkal osobně – kteří odešli z církve, se vrátili díky tomu, že zase našli tvář milosrdného Ježíše. Je to tedy určitě jakýsi fenomén a šance, kterou nelze zanedbat.

❖ Úcta k Božímu milosrdenství a myšlenka, kterou šíří kongresy, jsou také součástí cesty církve, kterou vede Benedikt XVI. a kterou do jisté míry tvoří také encykliky „Deus caritas est“ a „Spe salvi“ – o lásce, o naději... Jak může, podle vás, idea kongresů přispět k objevování a obohacení cesty církve v současné době?

Jan Pavel II. vytyčil 17. srpna 2002 v Krakově cestu celé církve a především ukázal směr pro pastorační programy farností a diecézí celého světa, aby se Boží milosrdenství stalo paradigmatem evangelizace. Kardinál Barbarin to vysvětluje slovem „reformatice“, tedy – pokud bychom použili technickou terminologii – přestavování, základní přeprogramování. Boží milosrdenství

by mělo proniknout do různých úrovní a aspektů poslání církve tak, aby se stalo interpretačním klíčem ke všemu. Navazuje to také na slova Jana Pavla II. v encyklice o Božím milosrdenství, aby si církev byla více vědoma Božího milosrdenství a byla jím více motivována. Toto je celý obrovský program na úrovni teologické reflexe (tady asi může pomoci Balthazar: „jen láska a milosrdenství jsou věrohodné“).

❖ Rád bych se tady zastavil nad jednou věcí. O sestře Faustyně Pán Ježíš řekl, že je „sekretářkou“. Znamená to, že ona není nejdůležitější, ale že s její pomocí dostáváme něco důležitého. Ona není v centru – jen něco přináší a předává. Často v kontextu Božího milosrdenství a sv. Faustyny existuje jakási „srážka“ prostředí teologického či intelektuálního s – nechci říct – prostředím lidové zbožnosti. Slyšel jsem názor, že Pán Bůh rád provokuje (v Betlému se narodil nahý, a tím nás nepříjemně překvapil), že obraz milosrdného Ježíše, který není žádné umělecké dílo, je takovým „klepáním“ Pána Boha a pro mnohé také možná provokací...

Souhlasím. Boží milosrdenství je určitě možné předávat různými způsoby. První, nejdůležitější cestou je, samozřejmě, evangelium. Je ale vidět po celém světě, že tento provokující obraz lidí oslovuje na ostrovech, v Oceánii, Asii, ... Zdejší biskupové mi řekli, že mají velké problémy, jak ukázat jediné prostřednictví Ježíše Krista jako Spasitele světa v kontextu místních náboženství, kde existuje mnoho božstev a prostředníků a kde se zdá téměř nemožné, aby jeden člověk mohl být prostředníkem spásy pro celý svět. Je těžké zdůvodnit tuto teologickou pravdu v kontextu filozofie Oceánie a Asie. Zároveň mi ale říkali, a to je velice zajímavé, že lidé přijímají

milosrdného Krista. Toto není devoce. To se týká jádra – On je Spasitel, On je Pán. Dokonce i muslimové, o kterých jsem slyšel v Indonésii a jiných zemích, se ke Kristu obraceli skrze tuto provokaci Božího milosrdenství.

❖ **Může to také souznít s Kristovými slovy, že přišel hodit na zem oheň, a se slovy v Deníčku sestry Faustyny o jiskře, která má připravit svět. Oheň přece hoří zezdola, od těch nižších vrstev k těm vyšším. Možná tato provokace spočívá také v tom, že „to skryl před moudrými a rozumnými a zjevil to těm nejmenším (srov. Mt 11, 25)“...**

Kardinál Schönborn říkal, že když byl profesorem na univerzitě ve Freiburgu a slyšel o účtě k Božímu milosrdenství a o sestře Faustyně, měl námitky. Svou magisterskou práci psal na téma ikony Krista podle východních kritérií. Říkal, že když se díval na obraz milosrdného Ježíše, bylo jasné, že tento obraz nemá nic společného s těmito kritérii. Zároveň se ale přiznal k tomu, že když se díval na to, co se děje po celém světě, na ty prosté, pokorné lidi, které Kristus volí, pochopil, že Boží milosrdenství se rozdává pomocí prostých, ubohých prostředků. Toto patří také k podstatě Božího milosrdenství. Neuděluje se skrz umělecká díla, ale láska se projevuje v nedokonalosti. To je milosrdenství.

❖ **Často se říká, že dnešní technický svět si potřebuje připomenout tvář lásky. Vy jako světový koordinátor kongresů hodně cestujete a setkáváte se s lidmi. Máte z těchto cest nějaké vzpomínky, které vypovídají o tom, jak poselství o Božím milosrdenství ovlivňuje lidi a pomáhá jim najít cestu k Bohu?**

Spontánně jsem si teď vzpomněl na jednu komunitu, která existuje v Brasile na fave-

lách (nejchudší části města). Nazývá se Al-lanca de Misericordia. Jsou to lidé, kteří žijí milosrdenstvím. Viděl jsem mezi nimi mnoho mladých, schopných, kteří měli budoucnost v mezinárodních firmách a nechali všeho, aby žili s chudými a svědčili o Božím milosrdenství svou tvář. Tvář v tvář. Tady je, myslím, také třeba vidět ideu obrazu milosrdného Ježíše – setkat se s Kristem tvář v tvář. Skrze takové setkání se rodí obrácení. Chudí nalézají svou důstojnost prostřednictvím tváře, ve kterých je vidět tvář Ježíše. Jde tedy o humanizaci světa. Zdůrazňoval to už Jan Pavel II., který říkal, že Boží milosrdenství vnáší člověčenství do technického světa.

❖ **Na jaře roku 2011, půl roku před druhým světovým kongresem Božího milosrdenství, je plánován kongres v České republice, který má být pozváním pro všechny ke společnému zamyšlení nad Božím milosrdenstvím. Jak byste povzbudil k takovému setkání?**

Bylo by důležité, aby kolem koordinátora, který je oficiálně jmenován českou biskupskou konferencí, vznikla skupina, ve které by byli přítomní různí křesťané. To obohacuje. Boží milosrdenství má moc sjednocovat, je životem církve. Ve Francii například kardinál Barbarin pochopil, že pokud jde o muslimy, Boží milosrdenství se může stát šancí, a opravdu to tak bylo – otevřel se nový prostor k dialogu. Vznikla nová, společná úroveň porozumění, otevřela se nová, společná cesta. Nejde jen o muslimy, v našem prostředí křesťanů milosrdenství také spojuje, vytváří podivuhodný prostor spojující snahy různých lidí, duchovních a laiků. V jejich odevzdanosti, obětavosti a smýšlení je vidět stopy Božího milosrdenství.

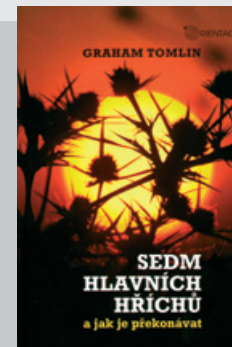
Děkuji za rozhovor.

P. Wojciech Zubkowicz SAC ■

Z ROTVAJLERA NEŠKODNÝ PUDLÍK

Slovo „hřích“ má bohatou minulost. Mělo podobný emocionální účinek, jako mají dnes pro nás výrazy „nacista“ či „rakovina“. Bylo to něco, s čím lidé nechťeli mít vůbec nic společného; bylo to cosi děsivého a nebezpečného. Dnes se z rotvajlera stal neškodný pudlík. „Hřích“ byl utišen, ochočen, zbaven své síly, neutralizován, jakoby vykastrován. Vyslovuje se dnes s menším úsměškem nebo s velkou dávkou ironie. Když o něčem řekneme, že je to „hříšné“, máme tím na mysli cosi nemravného, ale vlastně pěkného, něco ve smyslu „vím, že bych fakt neměl, ale bude to docela povyražení a určitě se nic špatného nestane“.

Slovo „hřích“ mělo v minulosti kolem sebe tak strašné fluidum z jednoho velmi prostého důvodu. Hřích nebyl totiž jen neškodným porušením nějakého nahodilého morálního kodexu, který vytvořili utlačovaní a frustrovaní středověcí klerikové. Pro naše předky „hřích“ označoval model života, který byl jednoduše zhoubný. Ničil a rozvracel rodiny, přátelství, štěstí, pokojnou mysl, nevinnost, lásku, bezpečí, přirozenost a především naše spojení se Stvořitelem. Vytrhával nás z náležitého místa ve světě, vyvolával chaos, všechno pokřivoval, deformoval a všude šířil utrpení a bolest. Na jednom místě v Bibli je výzva „zdržujte se tělesných (hříšných) žádostí, protože ony bojují proti duši“ (1 Petr 2, 11). Je to opravdu výstižné: tyto pohnutky, tyto způsoby jednání nebyly špatné jen tak, člověk jimi totiž ničil sám sebe. Vedly neustálý, skrytý, lstivý a záškodnický boj proti nitru člověka; byly smrtelným nepřítelem duše. Co se na povrchu jeví jako nevinné radosti či dokonce příslib zážitku, za

který stálo za to žít, lidi od sebe ve skutečnosti oddělovalo. Hřích byl jako vir, jenž všude dokázal proniknout, takže i když život šel dál, neodpovídal jeho běh našim představám. Takový život

měl vždy nějaké smítko v oku; představoval ustavičnou bolest, jako když vás tlačí bota; měl v sobě připomínku temného tajemství, kterého se ne a ne zbavit.

Proč se vlastně naše pojetí hříchu tak změnilo? Proč už se hříchu nebojíme tolik jako dřív? Je to možná proto, že jsme dovolili, aby převládl jakýsi pokřivený pohled na hřích. V představách mnoha lidí znamená „hřích“ jednoduše „porušení, přestoupení pravidel“. Potíž tkví v tom, že pojetí hříchu jako „porušení pravidel“ nás nevede k jeho podstatě.

Hřích či hříchy je tedy asi nejlepší chápat ne jako porušování pravidel, ale jako zhoubné návyky. Tato knížka pokládá sedm hlavních hříchů za „sedm návyků vysoce zhoubných lidí“. Hříchy jsou způsoby života, které – pokud jim dovolíme, aby se nás zmocnily – rozvrátí vše, co je v našem životě dobré, a povedou nás ke zničení všeho kolem. Právě proto nesmíme mít s hříchy nic společného.

Úryvek knihy Grahama Tomlina „Sedm hlavních hříchů a jak je překonávat“ (Karmelitánské nakladatelství 2009).

Knihu si můžete objednat na adrese:

**Karmelitánské nakladatelství s.r.o.,
Kostelní Vydří č. 58, Dačice 380 01,
tel.: 384 420 295, fax: 384 420 295,
e-mail: zasilky@kna.cz,
www.ikarmel.cz**

ADAM CHMIELOWSKI • „ECCE HOMO“ • 1881

POSLÁNÍ A SPIRITUALITA SESTRY FAUSTYNY

SETKALA SE LÁSKA A HŘÍCH

V roce 1935 sestra Faustyna napsala ve svém Deníčku: „Když se nořím do Pánova utrpení, často vidím Pána Ježíše při adoraci v této podobě: Po zbičování vzali kati Pána a sňali z něho jeho šat, který už přišel k ranám; při snímání šatu se jeho rány obnovily, tu Pánu přehodili červený plášť, špinavý a roztrhaný, na čerstvě otevřené rány. Místy plášť sahal sotva ke kolenům a přikázali Pánu, aby si sedl na kus trámu, pak upletli korunu z trní a nasadili ji na svatou hlavu a podali mu do ruky třtinu a vysmívali se mu, klaníce se mu jako králi, plivali na jeho tvář a ostatní se chápali třtiny a bili ho po hlavě a jiní mu působili bolest pěstmi a jiní mu zakryli jeho tvář a bili ho pěstmi; Ježíš to snášel tiše. Kdo ho pochopí – jeho bolest? Ježíš měl oči sklopené k zemi, vycítila jsem, co se tehdy dělo v Ježíšově nejsladším Srdci. Ať každá duše rozejmá o tom, jak Ježíš v té chvíli trpěl. Předháněli se, aby Pána uráželi. Přemýšlela jsem, kde se bere v lidech taková zloba, a přece jen to působí hřích – setkala se Láska a hřích.“ (Den. 408).

„Kde se bere v lidech taková zloba?“ Tohle je velice zajímavá otázka, odhalující skryté, ničivé a zároveň paralyzující působení hříchu v dějinách lidstva. Je škoda, že tak málo lidí se na to v naší době ptá ... V době Pána Ježíše mnozí nemocní na těle a na duši volali po uzdravení, dnes mnozí lidé nechtějí uznat, že jsou nemocní, křičí, že jsou zdraví, že problém není v nich, ale ve světě kolem,

dožadují se tolerance, změny morálky. Zdá se, že hodnoty, které vyznávaly předchozí generace, nejsou nic platné...

Těžko se divit takovému postoji. On je totiž důsledkem toho, že hřích ztratil svou „tvář“, protože Bůh v životě mnoha lidí – a dokonce i skoro celých národů – „vyblednul“.

V Deníčku sestry Faustyny najdeme mnoho úryvků, které pojednávají o hříchu, hříšnicích, hříšnosti. Je to ale vždy v souvislosti s Bohem. Bohem, který přichází se svým milosrdenstvím, aby vykoupil svět a člověka z otroctví hříchu. Bohem, kterého lásku pořád člověk zraňuje hříchem. Bohem, o kterém Faustyna napíše: „Stále mám před očima jeho bolestnou tvář, zneuctěnou a znetvořenou, jeho Božské Srdce, probodené našimi hříchy...“ (Den. 487).

Skrze jednoduchá slova (pamatujme, že Faustyna měla jen tři roky základní školy), Faustyna jakýmsi podivuhodným způsobem odevzdává „ducha“ hříchu, vrací hříchu jeho „tvář“, tak zesměšňovanou a podceňovanou v dnešní době. Hřích opravdu existuje, zraňuje vztahy a zabíjí.

Dojemné je to, že díky sestře Faustyně můžeme jakoby „nahlédnout“ do reality našeho duchovního života a uvědomit si, jak úzce jsou naše životní rozhodnutí spjata se životem Pána Ježíše v nás. V lednu roku 1937 sestra Faustyna píše: „Při nešporách jsem uslyšela tato slova: – Má dcero, chci si odpočinout ve tvém srdci, neboť mě dnes mnoho duší vyhnalo ze svého srdce, proto jsem zakusil smrtelný zármutek.“ (Den. 866) Jak je možné vyhnat Ježíše ze svého srdce? O půl roku později, v červnu, Pán Ježíš to sám vysvětluje sestře Faustyně: „Navždy si pamatuj, že pouze těžký hřích mě vyhání z duše, ale nic víc.“ (Den. 1181) Hříchy jsou ničivé pro člověka, protože ohrožují nebo ničí jeho vztah s Bohem. A protože Bůh je láska a zdroj života, vedou také k věčné smrti.

Sestra Faustyna vidí ve svých zjeveních konkrétní důsledky hříchů: „A Ježíš mi dal poznat, za jaké hříchy se nechal bičovat, jsou to nečisté hříchy.“ (Den. 445) Zdůrazňuje zároveň, co nejvíce Boha zraňuje: „Jak bolestně mě zraňuje nedůvěra v mou dobrotu. Nejbolestnější mě zraňují hříchy nedůvěry.“ – říká jí Pán Ježíš ve zjevení (Den. 1076). Na jiném místě Pán Ježíš dokonce vyznává: „Nedůvěra duší mi rozdírá mé nitro.“ (Den. 50) Faustyna vidí celou propast hříchu a lidské nevěrnosti. V únoru roku 1937 píše: „Pán mi v jediném okamžiku dal poznat hříchy celého světa spáchané toho dne. Zděšením jsem málem omdlela, a přestože znám celou hlubinu Božího milosrdenství, udivilo mě, že Bůh dovoluje lidstvu existovat. A Pán mi dal poznat, kdo to udržuje existenci lidstva: Jsou to vyvolené duše. Když se dovrší míra vyvolených, svět přestane být.“ (Den. 926) „Poznala jsem, že svět udržují v existenci duše vyvolené, čili řády. Běda světu, nebude-li dost řádů.“ (Den. 1434).

Tato slova se zdají být strašná, ale nesmíme zapomenout na to, že nám je přináší „sekretářka“ Božího milosrdenství – jak Pán Ježíš nazýval sestru Faustynu. Její duchovní zážitky, ve kterých vidí celou bídu lidstva a propast hříchu, jsou pro nás ponaučením: hřích by se neměl zlehčovat. Jsou ale také povzbuzením: nad hříchem nesmíme zoufat – Boží milosrdenství je větší než hříchy celého světa!

Člověk má především v pokoře odevzdat všechno Pánu a důvěřovat Bohu. Nesmíme také zapomenout, že jsme povoláni k tomu, abychom s Boží pomocí bojovali s hříchy a činili pokání. Sestra Faustyna píše: „Při hříchu smyslů umrtvují tělo a v dovolené míře se postím; při hříchu pýchy se modlím s čelem opřeným o zem; při hříchu nenávisti se modlím a prokazuji dobrý skutek osobě, se kterou mám těžkosti, a tak podle druhů poznanych hříchů činím zadost spravedlnosti.“ (Den. 1248)

To, co nám přináší sestra Faustyna, je jakýmsi návratem k „první pravdě“: popírání hříchů není řešení – naopak je velice nebezpečné. Řešení spočívá v uznání své hříšnosti, vyznání svých hříchů Bohu a v důvěře v jeho nekonečné milosrdenství. Proto také velice často ve svém Deníčku sestra Faustyna zdůrazňuje, aby se hříšník nebál jít k Ježíši. To neříká ona – to říká sám Kristus: „Ať se hříšník nebojí přiblížit se ke mně. Pálí mě plameny milosrdenství, chci je vylít na lidské duše.“ (Den. 50) „Ať se ke mně nebojí přiblížit duše slabá, hříšná, i kdyby měla víc hříchů, než je na zemi písku, vše se utopí v propasti mého milosrdenství.“ (Den. 1059) Podobná slova můžeme najít na mnoha místech v Deníčku sestry Faustyny (srov. Den. 1396, 1485, 1652). Je to povzbuzení k důvěře. Bůh je ten, který nám vychází vstříc. „Ó, nesmírná Boží dobrota, Bůh se první snižuje k hříš-

níkovi.“ (Den. 598) – to píše sestra Faustyna a zároveň připomíná, že tato Boží iniciativa trvá neustále: „Řekni hříšníkům, že na ně stále čekám, naslouchám úderům jejich srdce, kdy bude bít pro mě.“ (Den. 1728)

Pán nejen očekává návrat marnotratných synů, ale skrze Faustynu předává také prostředky k záchraně – nové formy úcty k Božímu milosrdenství. Ve všem, co podniká Bůh pro člověka, je cítit velikou, nekonečnou, doslova šílenou lásku k lidem. V roce 1934 Pán Ježíš říká sestře Faustyně: „Když jsem umíral na kříži, nemyslel jsem na sebe, ale na ubohé hříšníky a k Otci jsem se za ně modlil.“ (Den. 324) Proto také posílá sestru Faustynu k celému světu a k novým formám úcty k Božímu milosrdenství připojuje zvláštní milosti: Svátek Božího milosrdenství o první neděli po Velikonocích dává příležitost získat odpuštění nejen všech hříchů, ale také vin a trestů za hříchy – je to stejná milost, kterou můžeme získat pouze ve svátosti křtu. Obraz milosrdného Ježíše oslovuje a přitahuje hříšníka, Korunka je modlitbou na usmíření Božího hněvu, v hodině milosrdenství můžeme vyprosit všechno.

V lednu roku 1938 Pán Ježíš říká Faustyně: „Má dcero, vybízej duše k modlitbě té Korunky, kterou jsem ti odevzdal. Skrze modlitbu této Korunky rád dám všechno, oč mě budou prosit. Když se ji budou modlit i zatvrzelí hříšníci, naplním jejich duše pokojem a hodina jejich smrti bude šťastná.“ A k těmto slovům Pán přidává povzbuzení: „Až duše uvidí a pozná velikost svých hříchů, až se před jejím zrakem otevře celá propast ubohosti, do které se ponořila, ať nezoufá, ale ať se s důvěrou vrhne do náruče mého milosrdenství, jako dítě do objetí milované matky.“ (Den. 1541). Aby se setkala Lásk a hřích.

P. Wojciech Zubkowicz SAC ■

KORUNKA

„...Tato modlitba je na usmíření mého hněvu ... nejprve se pomodlíš jednou **Otčenáš, Zdrávas Maria a Věřím v Boha**, potom budeš na zrnkách Otčenáše říkat tato slova: **Věčný Otče, obětuji ti tělo a krev, duši i božství tvého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista, na smír za hříchy naše i celého světa**; na zrnkách Zdrávasu budeš říkat tato slova: **Pro jeho bolestné utrpení buď milosrdný k nám i k celému světu**. Na závěr se pomodlíš třikrát: **Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi a nad celým světem**.“

(Deníček 476)

KONGREGACE SESTER MATKY BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ, v níž žila a zemřela sv. sestra Faustyna

Tajemství Božího milosrdenství hlásáme svědectvím života v duchu důvěry v Boha a milosrdenství k bližním. Jdeme cestou milosrdenství (zvláště vůči děvčatům a ženám potřebujícím morální obnovu), slova (hlásání poselství milosrdenství, formace apoštolů Božího milosrdenství) a modlitby.

NOVICIÁT

- ul. Siostry Faustyny 3
30-420 Kraków, Polsko

KOMUNITY V ČESKÉ REPUBLICE

- Štefánikova 952,
544 01 Dvůr Králové n/Labem
- K rotundě 81/6, 128 00 Praha 2

„BUDETE MÝMI SVĚDKY...“

Končí rok kněžství. Každá kněžská cesta je jiná, ale na každé působí Pán. V tomto čísle vám přinášíme příběhy dvou kněží. První je jedním z mnoha, kteří vydávali svědectví v době totality v České republice, druhého Pán oslovil v Koreji. Otec Břetislav Vaněk, autor prvního svědectví, je redemptorista, který v současné době působí na Svaté Hoře. Otec An Dong Ok Francisco, který je autorem druhého svědectví, je korejský pallotin. Kéž jsou tato svědectví podnětem k děkovné modlitbě za to, že Bůh všude a v každé době povolává ke kněžství.

P. Břetislav Vaněk

Foto: P. Josef Michalčík CSsR

BYL JSEM VYSVĚCEN
V SAKRISTII...

VZPOMÍNKY

OTCE BŘETISLAVA VAŇKA,
REDEMPTORISTY

V Brně jsem ministroval u redemptoristů. Viděl jsem, jak vedou lidové misie, pracují ve farnosti. Protože se mi jejich práce líbila, požádal jsem provinciála redemptoristů, abych mohl vstoupit do noviciátu. Po válce jsem začal noviciát v Českých Budějovicích a po roce jsem udělal první sliby. Bohužel v roce 1950 StB provedla akci na likvidaci klášterů. V noci z 13. na 14. dubna vzali také nás. Studenty převezli do izolovaného kláštera na Králíky a profesory do přísnějšího tábora v Želivě. Na Králíkách jsme byli do 5. září, kdy nás vzali do armády. Po třech letech jsem mohl odejít z armády, ale do kláš-

tera jsem nemohl, protože kláštery byly zrušené a majetek převzal stát. Z toho důvodu jsem se vrátil k rodičům. Našel jsem práci jako účetní, a tak jsem pracoval do roku 1961, kdy jsem byl zatčen a spolu s redemptoristy odsouzen na dva roky vězení.

Z armády jsem totiž odešel už jako kněz. Celá věc proběhla obyčejně: jistého dne jeden ze spolubratrů přišel a řekl, že nejstarší ročník, který měl už čtyři roky teologie, má souhlas, aby byl tajně vysvěcen. Tímto způsobem jsem byl 15. září roku 1952 v Praze vysvěcen za kněze biskupem Matouškem. Byli jsme dva, protože tehdy se jezdilo na svěcení po dvou nebo ve třech – tohle všechno bylo tajné. My jsme přijali svěcení v ústavu pro hluchoněmé, který vedly sestry. Bylo tehdy třeba být opatrným. Pamatuji si, jak jsme čekali, až dorazí biskup (neměl souhlas vykonávat úřad biskupa, jen faráře). Nakonec biskup přišel a svěcení začalo. Všechno trvalo kolem dvou hodin – subdiakonát, jáhenské svěcení a kněžství najednou – a všechno se odehrálo v sakris-

tii. V kapli to nebylo možné, protože tam měli vstup všichni, a proto to bylo příliš nebezpečné. Hned po svěcení jsme se museli vrátit do jednotky, protože tohle všechno se odehrálo, když jsme byli na propustce. A protože v armádě byla tehdy taková tradice, že ten, kdo jel domů, přivezl z domu buchty, aby to nebylo podezřelé, musel jsem jet pro ty buchty domů, do Brna. Tam jsem byl poprvé překvapen. Když jsem doma otevřel dveře a vešel jsem dovnitř, můj nejmladší malý bratr mi najednou řekl: „Slávku, ty jsi kněz...“ Dodnes nevím, jak to to dítě poznalo. Tehdy jsem musel poprvé zapřít, že jsem kněz. Nemohl jsem to říct ani jemu, ani rodičům, ani nikomu jinému, protože jsme přísahali biskupovi, že to bude tajemství. Celý náš kněžský život byl tajemstvím. Svou primiční mši jsem sloužil potajmu na Vánoce, po více než třech měsících od svěcení. Zpovídat jsme mohli až uděláme praktické zkoušky. Předtím jsme už dostali od biskupa povolení ke zpovídání na celém území „za železnou oponou“, ale záviselo to na výsledku zkoušek. Zkoušky měl vést určitý jezuita, který stejně jako my byl v armádě, ve stejné jednotce. Zkoušky z morální teologie jsem u něj dělal na Slovensku, kde byla naše jednotka, během procházek nad Hronem.

Rodiče se dozvěděli, že jsem kněz, když jsem byl v roce 1961 zatčen. StB pro mě 21. listopadu přijela do práce, kde jsem pracoval jako účetní. Vzali mě tehdy do kanceláře a požádali: „Pane Vaněk, pojďte s námi“, a když jsme už byli v autě, první slova, která jsem uslyšel, zněla: „No, to otče Vaňku, pojedeme teď k vám domů...“ Doma udělali prohlídku, prohledali všechno od sklepu až po podkroví a mě pak odvezli do vězení v Brně. Tam jsem byl vyslýchán do 28. února, kdy jsem stanul před soudem. Během výslechů jsem nebyl bit, ale výslechy

byly psychicky velice náročné. Vyslýchali mě od rána do večera, někdy byli vyslýchající tři, ptali se rychle, jeden po druhém. Byl jsem tak unavený, že jisté noci se mi zdálo, že odpovídám na otázky. Vypadalo to, jako kdybych začal přicházet o rozum. Do líčení u soudu jsem to ale vydržel. U soudu jsem odpovídal jako vedoucí skupiny – bylo nás několik redemptoristů. Obžalovali nás za jednání proti republice – dokonce o tom psali v novinách. Byl jsem odsouzen na dva roky vězení, ale naštěstí 10. května 1962 byla amnestie, proto jsem celou tu dobu ve vězení nebyl.

Během vyšetřování jsem byl v cele s ostatními, „obyčejnými“ vězni. Po odsouzení jsem byl převezen do Kartuz, do jedné velké místnosti, do které umístili bohoslovce a kněze. Bylo nás tam kolem sedmdesáti. Byl tam také s námi tajně vysvěcený biskup Davidek – pamatuji si, že vařil čaj a při tom přednášel filosofii. Někteří kněží tam byli už dlouho. Pamatuji si, že tam byli dva provinciálové jezuitů z Čech a ze Slovenska. Ten ze Slovenska spal nade mnou, měl přes osmdesát let, ale chtěl spát na nejvyšší posteli (postele byly třípatrové), a proto každý večer vylézal na tu nejvyšší postel. Jeden jezuita nám, kněžím, každý den sháněl malou nádobku vína a do papíru zabalený kousek rohlíku, který nahrazoval hostii. Mše jsme sloužili každý sám, během procházky na dvoře ve vězení.

Já jsem se naučil zpaměti mariánskou mši, kterou jsem tímto způsobem sloužil. Bylo ale třeba dávat pozor, protože sloužení mše ve vězení bylo trestné. Po odchodu z vězení jsem se vrátil do podniku, ve kterém jsem pracoval před zatčením, ale bylo mi zakázáno pracovat jako úředník. Tímto způsobem jsem se dostal do práce jako dělník.

Mši svatou jsem po svém návratu z vězení sloužil jen doma, protože rodina věděla, že

jsem kněz. Pokud jde o kostel – chodil jsem s ostatními, ale protože v té době kněz nemohl sloužit mši doma a přijímat v kostele, proto jsem v kostele nepřijímal. Pamatuji si, že kněžský tým byli překvapeni.

Poprvé jsem veřejně sloužil mši svatou v roce 1963, ve výročí smrti mé maminky – 11 let po svém svěcení. Vděčím za to příbuzným, kteří šli za církevním tajemníkem a požádali se jim k tomu získat povolení. Je dobré zde připomenout, že v té době existovaly dva druhy kněží – ti, kteří měli státní souhlas s působením jako kněz, a ti, kteří takový souhlas neměli – a tak to bylo v mém případě.

K těm kněžím, kteří mohli veřejně působit, patřil také farář ze Starého Brna, který tajně vysvěcené kněze „vytahoval“ na denní světlo a díky tomu, že měl dobré známosti s církevním tajemníkem, zařizoval pro kněze povolení, aby pomáhali v jeho farnosti. Právě on na Velikonoce 1968 nějak zařídil, abych já také mohl pomáhat v jeho farnosti. Začal jsem veřejně zpovídat a sloužit mše, ale jen v soboty a neděle, protože po celý týden jsem pracoval v podniku. Když se farář v mé farnosti, v kostele sv. Michaela (můj otec tam byl kostelníkem), dozvěděl, že mám povolení k veřejnému působení jako kněz, zařídil pro mě přenesení a tímto způsobem jsem začal pracovat ve své farnosti. Od 6 do 14 hod. jsem pracoval v podniku a večer jsem zpovídal a sloužil mše svaté.

Za tu dobu si vážím kontaktu s dělníky. Získal jsem mnoho zkušeností během práce s nimi, jakýmsi způsobem jsem proniknul do jejich světa. Byla to také příležitost vydávat svědectví: včasný příchod do práce, poctivá, solidní práce – to v jejich očích vytvářelo dobrý obraz kněze. V roce 1969, kdy Rusové přišli do Čech, povzbuzoval jsem lidi na duchu. Příchod Rusů zklamal mnoho lidí, dokonce horlivých komunistů. Přicházeli ke mně občas i oni a ptali se na můj názor. Dě-

lníkům jsem se při té příležitosti snažil také něco říct o samotné ideologii komunismu.

Dnes se mnohým po té minulé době stýská, ale jsou to asi jen ti, kteří neprožili pronásledování, nebyli ve vězení. Ti, kterým je jedno, zda mohou vyznávat víru a posílat děti do školy na náboženství, nebo ne. Trochu mi to připomíná Izraelity, kterým se stýskalo po hrncích plných masa v Egyptu.

P. Břetislav Vaněk CSsR ■

JAK SE STÁVÁM PALLOTINEM

SVĚDECTVÍ P. FRANTIŠKA,
PALLOTINA

Bylo to před sedmnácti roky, v říjnu roku 1993. Mluvil jsem o svém povolání s představenou modlitební skupiny sester sv. Terzie. Když jsem jí řekl, že v sobě cítím Boží povolání, které mi nakazuje najít opravdové náboženství, seznámila mě s pallotiny. Hledal jsem Boží vůli a v roce 1997 jsem vstoupil do noviciátu otců františkánů. Po nějaké době jsem však věděl, že to není ono, a odešel jsem. Pak jsem 11 měsíců vyučoval náboženství. Během té doby jsem pořád cítil, že Bůh má pro mě zprávu a chce, abych se skrze kněžské svěcení stal jeho apoštolem. Proto jsem také opět začal teologická

studia v Soulu, abych našel své povolání. Po Velikonocích roku 1999 jsem se přihlásil otci Pavlovi, který byl zodpovědný za povolání u pallotínů. Až potom jsem si uvědomil, že s otcem Pavlem jsme se setkali už dříve – právě když jsem byl na letním táboře v Hongchun s modlitební skupinou sv. Terzie. Otec Pavel nám tam jednou sloužil mši svatou. Dne 6. ledna jsem nastoupil do pallotinského noviciátu. V té době byly v Koreji čtyři pallotini. Po noviciátu jsem se dostal do péče P. Jiřího. Každý den jsme v 15 hod. adorovali Ježíše v Nejsvětější Svátosti. Na začátku jsme byli jen my dva, a teď se nás tam setkává 40-50 osob. Když se na to tak dívám, vidím, že moje povolání a úcta k Božímu milosrdenství, která se tak šíří, nejsou žádná náhoda.

Během adorace jsem se modlil za dvě věci – za prvé jsem chtěl poznávat dílo Pallottiho, zakladatele pallotínů, a získat milost žít blízko Ježíše skrze jeho poznávání. Za druhé jsem se vroucně modlil za mé rodiče, kteří nebyli pokřtěni. Každý den jsem toužil po tom, aby mohli žít ve slávě Božích dětí.

Dva a půl měsíce od mého nástupu do noviciátu mi zavolala maminka. Prosila, abych přijel domů na první narozeniny bratrance. P. Jiří mi dovolil, abych jel. Když jsem byl doma, večer před spaním jsem poprosil maminku, aby mě další den brzy ráno probudila. Zeptala se mě, jestli chci

P. František s rodiči

ráno jít do kostela, a když jsem řekl, že ano, nabídl, že by šla společně se mnou. Nemohl jsem uvěřit tomu, co jsem slyšel. Maminka, která 64 let trvala na tom, že je buddhistka a ve skutečnosti prakticovala šamanismus, půjde do kostela! Tak jsem tím byl překvapen a zmaten, že jsem úplně zapomněl na to, že druhý den je zrovna svátek Božího milosrdenství... Navíc to bylo poprvé po tom, co Jan Pavel II. ustanovil tento svátek pro celou církev. A právě tento den si moje maminka zvolila, aby poprvé v životě šla do kostela. Byl jsem tak vděčný Bohu za jeho milosrdenství! Vyslyšel mé modlitby za rodiče po 82 dnech. To, že maminka šla do kostela v mém rodném městě, lidé brali jako zázrak, protože byla horlivou buddhistkou a šamanistkou. Stále si pamatuji rok 1996, kdy jsem se připravoval vstoupit k františkánům. Tehdy můj duchovní otec navštívil náš dům a setkal se s mými rodiči. Moje maminka mu tehdy řekla, že nechce, abych se stal knězem, a že

se každý den modlí k Buddhovi, abych neudělal zkoušky na teologické studium.

Jenomže Boží prozřetelnost je opravdu úžasná. Moje maminka byla pokřtěna a poní za tři roky také můj tatínek. Během dvou let noviciátu s P. Jiřím byla pro mě každodenní adorace nejdůležitějším bodem dne – tehdy jsem si uvědomil, jak Boží milosrdenství naplňuje naše srdce.

Po noviciátu jsem přijel do Polska, abych složil první sliby. Někde uvnitř jsem si stále nebyl jistý, zda si zasloužím, abych se stal pallotinem, apoštolem. Báł jsem se, že jsem udělal chybu, že jsem na sebe vzal tak veliký kříž. Takové pochybnosti byly součástí mé cesty, na konci které ale bylo moje „ano“. Jako sv. Pavel jsem s radostí ukázal všechny své slabosti, aby Kristus mohl ve mně působit svou mocí. Jemu jsem se odevzdal a jemu svěřil svůj život.

Od mých kněžských svěcení je to už tři a půl roku. Pracuji ve farnosti a také nav-

štěvuji nemocnici, navštěvuji také sestry Vincence a Paulo a Misionářky Lásky Matky Terezie. Vidím, jak mnozí lidé trpí a bloudí v životě, a proto jsem ještě dva roky studoval pastorační poradenství a teď studuji pastorační medicínu. Velice důležitá je pro mě také možnost každodenní adorace v hodině milosrdenství, protože každá adorace nás ponořuje do Boží lásky.

Proč jsem napsal, že se stávám pallotinem, když jsem už knězem tři a půl roku? Protože pořád málo vím o Pallottim. Pallotti, kterého nazývám mistrem, je jedním z lidí, který všechno, co dělal, dělal pro chválu Boží. Neustále a všude hledal a nalézal Boha i v těch nejmenších věcech. Chtěl bych být jako on, stále jít jeho cestou a hledat Ježíše, věnovat své srdce a síly a dělit se se všemi o lásku – v tom smyslu se pořád stávám pallotinem, pořád se snažím, pořád hledám.

An Dong Ok Francisco ■

Úcta k Božímu milosrdenství
se šíří i v Koreji

Foto: archiv ABM

ARCIBISKUP VE SLAVKOVICÍCH POSVĚTIL VARHANY

Jako každý rok i letos přijelo do Slavkovic mnoho poutníků, aby společně oslavili svátek Božího milosrdenství. Hlavním bodem odpoledního programu, kterého se zúčastnil mimo jiné také jáhen MUDr. Max

459 píšťal a 7 rejstříků...

Kašparů, byla slavnostní mše svatá, kterou před kostelem sloužil arcibiskup olomoucký Mons. Jan Graubner.

Ve své promluvě otec arcibiskup zdůraznil význam velikonoční události. Připomněl, že se Pán po svém zmrtvýchvstání setkával se svými učedníky, aby je poslal vydávat

Mše sv.
před kostelem

svědectví. Ježíš posílá své učedníky do Galileje – do země pohanů. Jeho učedníci tak mají jít k pohanům a mezi nimi svědčit. „A nebát se, protože Ježíš řekl, že i tam ho jeho učedníci uvidí – a viděli.“ – zakončil svou promluvu arcibiskup.

Varhany projektoval
Ludvík Koleč

Na konci mše svaté Mons. Jan Graubner posvětil nové varhany, které pro kostel ve Slavkovicích postavila firma Žloutek a syn ze Zásady u Jablonce nad Nisou. Varhany, které mají čtyři sta padesát devět píšťal a sedm rejstříků, projektoval pan Ludvík Koleč z Brna, architekt kostela.

Mladé poutnice

Po mši svaté v kostele se konala pobožnost Cesty Světla, kterou připravil a vedl P. Tomáš Kazaňski SAC. Je to pobožnost, která připomíná Kristovu přítomnost v životě učedníků po jeho zmrtvýchvstání, povzbuzuje k zamyšlení nad velikonočním poselstvím a k důvěře v Boha, který zvítězil nad smrtí a přemohl svět. red ABM ■

Drazí přátelé, v tomto čísle vám přinášíme svědectví z valašského kraje o vzniku modlitební skupiny spojené s úctou k Božímu milosrdenství. Možná, že i ve vašem okolí existuje podobné společenství – pokud ano, dejte nám vědět, napište své svědectví, pošlete nám foto. Skrze „Apoštola“ to bude povzbuzením pro ostatní a možná také podnětem ke vzniku podobné skupinky...

CHVÁLA KRISTU A PANNĚ MARII

Naše společenství pochází z Prostřední Bečvy z krásného valašského kraje, kde jsme s Boží pomocí postavili v r. 2001 filiální kostel zasvěcený svaté paní Zdislavě – patronce rodin. Přesto, že náš kostel byl postaven poměrně nedávno, jsme velmi živý kostel. Máme své kostelníky, varhaníky, scholu sv. Zdislavy, ministranty, dechovou hudbu – Záhořany, úklidové skupiny, farnice pečující o květiny, ubrusy, spoustu ochotných farníků a mše svaté navštěvuje hodně dětí a mladých lidí. Patříme pod farnost Hutisko s duchovní správou otce Josefa Strbáka.

Kromě mší svatých ve středu a v neděli se scházíme s farníky ještě každé úterý na Biblických hodinách. A právě zde vznikla jiskra našeho pozdějšího uctívání Božího milosrdenství. Jako by živé slovo Boží v nás zapálilo jiskru Božího milosrdenství.

Někdy na podzim loňského roku při naší pravidelné schůzce přišla jedna zbožná far-

nice s materiály o Božím milosrdenství. Už tehdy mi bleskla hlavou připomínka mého vstupu do dominikánského řádu, kde působím jako terciář po vzoru sv. Zdislavy.

Tehdy, když jsem vstupoval do řádu, se mě kněz zeptal – „Co žádáš, bratře?“ A já jsem tehdy odpověděl – „Milosrdenství Boží a vaše.“

Při vzpomínce na tuto událost mě napadla myšlenka, že z milosrdenství Božího a lidí žije vlastně člověk celý život. Nicméně přešel podzim, zima, navenek jako by se nic nedělo, občas jsme se o Božím milosrdenství bavili, ale ve mně osobně se stále hlouběji a hlouběji ozýval hlas, který mě volal, abych se začal modlit Korunku za duše v očistci. Tehdy jsem si uvědomil, že když jsme v předloňském roce navštívili na krásné pouti Krakov a Lagiewniki – kostel zasvěcený Božímu milosrdenství, ve kterém papež Jan Pavel II. 17. srpna 2002 světil ce-

lou církev a celé lidstvo Božímu milosrdenství, že nešlo o náhodu. Ale že šlo o krásné dílo Boží prozřetelnosti, která vede věci stvořené ke svému, tedy Božímu cíli, protože už tehdy na tom místě jsem hledal odpověď, proč mě Boží prozřetelnost přivedla právě tam.

S farníky, se kterými se scházím na již zmínovaných Biblických hodinách, jsme se po domluvě někdy v únoru tohoto roku začali modlit na závěr setkání Korunku k Božímu milosrdenství. Úcta k Božímu milosrdenství se v nás ve všech postupně probouzela, jako by jiskra zažehla plamínek.

Časem jsme postupně na našich setkáních začali stále více objevovat krásy Božího milosrdenství a uváděli ho na konci setkání pravidelností v život. Jakoby v dalším sledu přišel nápad další z farníků ke schůzkám k pátečním adoracím, který byl vřele přijat jak námi ostatními, tak otcem Josefem, kterému jsem tento nápad předložil k posouzení a případnému schválení.

Řád pallotínů jsem poté požádal o materiály a postupně jsme začali šířit Boží mi-

losrdenství u nás i v okolí a začali jsme se postupně přihlašovat do Knihy milosrdenství.

Každý pátek od 17.00 hod. se scházíme k adoraci v kostele, modlíme se Korunku a rozjímáme s Pánem Ježíšem a Pannou Marií a na závěr máme i svaté přijímání.

Myslím si, že můžu říct za celou skupinku – objevili jsme novou krásnou Boží tvář.

I když Boží vůle je pro nás někdy velkým tajemstvím, nejenom proto, že občas tápeme a nejsme si jisti, co od nás Pán žádá, co chce, abychom vykonali. Přesto jsme přesvědčeni, že Bůh všechny naše modlitby vyslyšel a všechny oběti přijal a přijímá. Scházíme se moc rádi, někdy je nás víc, jindy méně, tady bych použil známé úsloví non multa, sed multum – ne mnohé, ale mnoho. Pro Pána Ježíše není důležitý počet, ale srdce.

Všichni se cítíme uprostřed Božího milosrdenství jako jedna velká rodina Boží.

Václav Holčák, pastorační asistent
Misijní klub Božího milosrdenství
u svatě Zdislavy na Prostřední Bečvě
– farnost Hutisko

SLAVKOVICE: BOHOSLUŽBY, POUTĚ, KONTAKTY

Bohoslužby: Pátek: 15.00–16.00 adorace v hodině milosrdenství, 16.00 mše svatá
Sobota: 17.00 mše svatá
Neděle: 10.30 mše svatá

SVATÁ ZPOVĚĎ – po celý rok v sobotu a v neděli od 15.00–17.00 hod.

Křížová cesta: po celý rok (kromě doby velikonoční) v pátek od 15.00 hod.

Cesta Světla: v době velikonoční v neděli od 16.00 hod.

Poutě: První hlavní pout: Svátek Božího milosrdenství (první neděle po Velikonocích)

Druhá hlavní pout: Mše svatá ke sv. Faustyně (neděle nejbližší 5. říjnu)

Měsíční poutě: každou třetí sobotu v měsíci (mše svatá v 17.00 hod.)

Pěší pout k Božímu milosrdenství: poslední týden července

(podrobné informace na www.pout.cz)

Nahlašování skupin:

Kostel ve Slavkovicích je přístupný nejen v době bohoslužeb. Po předchozí dohodě je možné kostel rezervovat ke sloužení mše svaté nebo k pobožnostem. Skupiny můžete nahlásit na tel. 566 502 854, pout@slavkovice.cz

Kontakty: Infolinka: 566 502 853, info@slavkovice.cz

Adresa: Otcové pallotini, 592 32 Jámý 71

www.slavkovice.cz

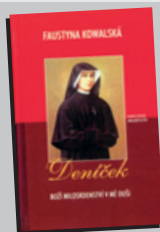

NEBOJUJ S TMOU, ROZSVIŤ SVĚTLO!

Nabízíme vám možnost poslání brožurky, která vznikla jako malý průvodce v oblasti Božího milosrdenství. Může to být dobrý dárek pro vaše známé a pro všechny, které byste chtěli oslovit Božím milosrdenstvím. Brožurka je formátu „Apoštola“ (A5), má 48 stran. Cena není stanovena, za brožurku můžete přispět složenkou, která je přiložena.

Brožurku si můžete objednat na adrese:

Otcové pallotini, Jámy 71, 592 32,
tel. 566 502 855, 774 521 531, email: info@slavkovice.cz

DENÍČEK

Faustyna Kowalská

Deník s. Faustyny, kam během posledních čtyř let svého života zapisovala na žádost Pána Ježíše „setkání“ vlastní duše s Bohem.

Váz., 671 str., 399 Kč

FAUSTYNA NEOBYČEJNĚ OBYČEJNÁ

Jolanta Sasiadeková

Sestra Faustyna Kowalská byla ženou, která se cítila skutečně šťastná. Mnozí lidé z jejího okolí jí pohrdali kvůli nedostatku vzdělání, ona však děkovala Ježíši za to, že si ji vyvolil pro tak velké poslání, jakým je šíření úcty k Božímu milosrdenství. Její silou a štěstím byla láska, po níž každý člověk tolik touží.

Jolanta Sasiadeková napsala psychologicky propracovaný příběh, který přináší nečekané zvraty a mnohá překvapení. Střídáním textů ze života svěřence s příběhem dnešních vysokoškolaček Evelíny a Katky poukazuje na význam hodnot, jakými jsou rodina a milosrdná Boží láska.

Váz., 175 str., 219 Kč

Tyto knihy si můžete objednat na adrese:

Karmelitánské nakladatelství s. r. o., Kostelní Vydří č. 58, Dačice 380 01,
tel.: 384 420 295, fax: 384 420 295, e-mail: zasilk@kna.cz, www.ikarmel.cz

Nabízíme vám **ZDARMA** možnost poslání obrázků milosrdného Ježíše (velké: 14×29,3 cm. Balení po 5–7ks.; malé: 7,5×15,5 cm. Balení 50 ks.) Při objednávání sdělte, prosíme, **svoji přesnou adresu**, počet balení a druh obrázků (velké nebo malé).

OBRÁZKY NEJSOU URČENÉ K PRODEJI, ALE K ROZDÁVÁNÍ ZDARMA!

Obrázky si můžete objednat: Společnost katolického apoštolátu
Jámy 71, 592 32 Jámy, tel. 566 502 850,
774 521 531, e-mail: objednavky@apostol.cz

Váš případný dobrovolný příspěvek pomůže získat prostředky na další vydávání časopisu.

OTCOVÉ PALLOTINI SRDEČNĚ ZVOU NA

Pěší pouť k Božímu milosrdenství pro ty, kdo potřebují Boží milosrdenství

Poprvé jsme putovali v červenci 2009. Chceme naši modlitbu spojit s námahou pěšího putování; chceme být týden spolu a sobě navzájem hlásat milosrdného Ježíše.

Potřebuješ milosrdenství? Vidiš ve svém prostředí lidi, pro které jsi ochotný/á dovolávat se Boží lásky? Pojď s námi!

Kdy, odkud a kam? 24. 7.–31. 7. 2010

Z Fulneku do Slavkovic u Nového Města na Moravě.

Jak daleko? Asi 185 km, nejdelší úsek je 32 km dlouhý, jsou ale také po 20 km.

Co nás čeká ve Slavkovicích? Na pátek a sobotu zveme do Slavkovic všechny (nejen ty, kteří připutují s námi) na **Setkání poutníků**. V pátek v 15 hodin ve Slavkovicích budeme slavit hodinu milosrdenství a v 16.00 mši svatou. Večerní program bude zahrnovat setkání poutníků, nebude chybět společné zpívání k oslavě Boha a sdílení. Pak v noci bude příležitost k soukromé modlitbě během adorace v kostele Božího milosrdenství. V sobotu v 10.00 budeme slavnostní mši svatou děkovat milosrdnému Bohu za všechny milosti, které nám dává během naší pozemské pouti.

Jak se můžete přihlásit? Na tel.: 566 502 857 nebo na www.pout.cz.

Přihlásit se lze do 15. července 2010

JAK OBJEDNAT „APOŠTOLA“?

Stačí nahlásit adresu, zaplatit dobrovolný příspěvek na náš účet a budete dostávat tento časopis po celý rok. Konkrétní cena není určena. **Bůh vám zaplatí za každý příspěvek!**

„Apoštol“ může být také dobrým dárkem pro vaše blízké. Sdělte nám jejich adresu a my jim pošleme „Apoštola Božího milosrdenství“.

Společnost katolického apoštolátu

Jámy 71, 592 32 Jámy

Číslo účtu: **35 – 6219210237/0100**

„Apoštola Božího milosrdenství“ si můžete objednat také telefonicky nebo e-mailem.
Tel.: 566 502 850, fax: 566 502 851, mobil: 774 521 531, e-mail: objednavky@apostol.cz
Na stránce: www.apostol.cz najdete objednávací formulář!

Vaše úvahy, postřehy nebo návrhy ohledně časopisu a svědectví o působení Božího milosrdenství ve vašem životě pošlete poštou na adresu redakce nebo e-mailem na adresu: redakce@apostol.cz.

„Od samého rána jsem cítila blízkost
Nejsvětější Matky. Když jsem ji při mši
svaté uviděla, byla tak sličná a krásná,
že mi chybějí slova, abych alespoň trochu
tu krásu vyjádřila. Byla celá v bílém,
přepásaná modrým pásem, plášť měla
také modrý, na hlavě korunu, celá
postava nesmírně silně zářila.
– 'Jsem Královna nebe i země,
ale zvlášť vaše Matka...' “

(Den. 805)

